QUONIAM OPERE precium est bea-
ti iacobi miracula ad decus domini
nostri ihesu christi scripture tradere. et me-
morie eternaliter comendare; Dum enim
sanctorum exempla apertius narrantur. audito-
rum corda ad patrie celestis dulce-
dinem et amorem pie excitantur; Quod
ego animaduertens. barbaras terras
perambulans. quedam ex his miraculis
in gallecia. quedam in gallia. quedam
in theotonica. quedam in ytalia. quedam
in ungaria. quedam in dacia. quedam etiam ultra tria
maria. diuersa scilicet in diuersis locis scripta repperi.
quedam in horis barbaris quibus beatus apostolus ea dignatus
est operari. narrantibus illis qui ea uiderunt uel audierunt
didici. quedam propriis occulis uidi. que diligenter ad
decus domini et apostoli litteris comendaui; Que quanto ma-
gis sunt pulcriora. tanto magis cariora; Nec quis pu-
tet me omnia que audiui de eodem miracula et exem-
pla scripsisse. sed que uerissimis assercionibus uerissimorum
hominum uera approbaui fuisse; Si enim omnia miracula
que de eodem in compluribus locis sub multorum narracio-
ne audiui scriberem. magis deficeret manus studiumque
pergamenum. quam eius exempla; Quapropter precipimus
ut codex iste inter ueridicos et autenticos codices depu-
tetur. et in ecclesiis et refectoriis diebus festis eiusdem apostoli aliisque
si placet diligenter legatur; FINIT.

INCIPIUNT CAPITULA. LIBRI SECUNDI SANCTI IACO-
BI. DE .XXII. MIRACULIS EIUS.

Capitulum .i. De .xx. uiris. quos a capcione moabitarum apostolus li-
berauit. f° CCLI
Capitulum .ii. De uiro cuius delicti cyrographum super altare be-
ati iacobi diuinitus deletum est. f° CCLII

Capl'm. iii. De puero quem apl's in nemore oque a mortu is suscitauit; f° c el ii

f° c el iii Capl'm. iiii. De xxx. lotharingis. & de mortuo quē apl's á portib; ciseréis usq; ad monasteriū suū una nocte portauit;

f° c el iiii Capl'm. v. De pegrino suspenso. quē beat' apl's. xxx. vi. dieb' in patibulo pendentē á morte obseruauit;

Capl'm. vi. De uiro pictauensi. cui apl's angl'm in specie asini dedit in auxiliū; f° c el v.

Capl'm. vii. De frisono nauta. quem apl's galea 7 clipeo indutū de pfundo maris eripuit; f° c el vi

Capl'm. viii. De antistite qui beati iacobi responsorium á picto maris libat' edidit; f° c el vi

Capl'm. viiii. De milite thabarie. cui apl's dedit uim uincendi turcos. & libauit eū ab egritudine 7 a maris periculo; f° c el vii

Capl'm. x. De pegrino in mari lapso. quem apl's p capitis uerticē tenens. usq; ad portū. triū dierum spacio pduxit. f° c el vii

Capl'm. xi. De bernardo quē apl's á carce're mirabiliter eripuit; f° c el vii

Capl'm. xii. De milite quē apl's p tactū crusille sue ab infirmitate libauit; f° c el viii

Capl'm. xiii. De dalmacio milite. quē apl's pro pegrino suo raimbto iustificauit; f° c el viii

f° c el viii Capl'm. xiiii. De negociatore quem apl's libauit a carce; f° c el viii

Capl'm. xv. De milite quē beat' apl's in bello. sociis suis iā interfectis & captis libauit; f° c el ix

Capl'm. xvi. De milite quē in agonia mortis á demonib; oppressum. beatus apl's p baculū mendici 7 saculum mulierculę liberauit; f° c el ix

f° c l Capl'm. xvii. De pegrino qui amore apli. diabolo instigante se pemit. & beatus iacob; illū ad uitā beata dei genitrice maria auxiliante de morte reduxit;

Capl'm. xviii. De comite sci egidii. cui apl's oratorii

sui ianuas ferreas aperuit; F°. CLII.

Capitulum XIX. De Stephano episcopo greco. cui beatus apostolus apparuit. & uentura incognita ei reuelauit; F°. CLIII

Capitulum XX. De Guillelmo milite capto. quem comes gladio percussit. collo nudato. et eum ledere nequiuit; F°. CLIIII

Capitulum XXI. De contracto cui beatus apostolus in basilica sua apparuit. eumque diligenter sanitati restituit; F°. CLIIII

Capitulum XXII. De uiro qui tredecim uicibus uenditus. totidemque ab apostolo liberatur; F°. CLV

MIRACULUM S. IACOBI A DOMNO PP. CALIXTO CONSCRIPTUM. —

Cap. I.

BEATUS Iacobus apostolus qui sub obediencie feruore. passionis dolorem inter apostolos primitus sustinuit. asperitatem gencium quam sancte predicacionis doctrina irrigauit. innumeris signis uirtutum funditus eradicare desudauit; Et qui tante uirtutis in exilio huius presentis uite operator diuinitus extitit. nec post quam in eterna felicitate sui laboris sudorem remuneracionis linteo detersit. super eos qui per affectum inportune peticionis eum querere non desistunt. sue uirtutis exibicionem sacius infundit; Unde quoddam miraculum quod sub ueritatis cognicione ipsi didicimus. successorum racioni huius scripture serie enucleacius demonstramus. Cum itaque temporibus regis Adefonsi in hispanie partibus sarracenorum rabies acrius adoleret. quidam comes nomine Ermengotus uidens christianam religionem moabitarum impetu deprimi. sui exercitus robore circumuallatus ad debellandum eorum seuiciam. quasi sub inuincibilis pugne argumentis se infestauit. sed nostris exigentibus meritis. ei de uicto munimine triumphi contrarium incurrit; Quapropter hostilis feritas. elacionis fastu in arche superbie eleuata. XX. uiros unda fidei regeneratos. quorum unus sacerdotali fungebatur officio. sub captiuitatis impio in Cesaraugusta

urbē pro uictoria duxit; Ubi ad instar ꝑpetue cecitatis
inferni. sub intolerabili obtenebracione carceris. diuer-
sorꝫ generū nexib; obligati. scđm diuinā inspiracionem
beatū iacobū. āmonente p̄rbo. sic inuocare ceperunt; Ja-
cobe ap̄le dei preciose. qui sub officio pietatis ob pres-
sorū angustiis pie subuenis. tam inaudite capcionis
gemitib; tue consolacionis manū porrigens. quibus
inhumanius artamur. ꝓpicius enodare accelera; Quorꝫ
irremediabilis pene uoces. beatus iacob; exaudiens. in obs-
curitate carceris sic eos alloquens refulsit; Ecce adsum
quē uocastis; Qui tante audicionis claritate succincti.
ora que pre magnitudine doloris in genib; fixa tene-
bant erigentes. ad ei' pedes procidentes ceciderunt;
Quib; beatus iacob; uisceretenus cōdolendo. subfuso eius
uirtutis ungento. eorꝫ uincla ꝑfregit; Protēta sue po-
tencie dextera captiuorꝫ manib; conserta. de ergastulo
tanti ꝑicli diuinit' erepti. ad portas ciuitatis eo duce
ꝑuenerunt; Porte ū crucis facto signo. aptice reueren-
cie egressionē ultronee adeo ministrant. qđ pristine ad-
iunccionis rigorem egressis eis reformarunt; Quos beatus
iacob; ap̄ls longo delapso spacio. post gallicinū iā fere
resultante lucis ꝑspicło. eos precedendo ad quoddam castel-
lum qđ sub xp̄ianitatis tutamine tenebat' ꝑduxit; Ubi
etiā se ab eis aduocari precipiens. celos uisibiliter conscē-
dit; Cui' quidē precepcione cū magno uocis strepitu eū
aduocantes. apertis forib; interius sunt suscepti; Altera aut̄
die inde egredientes. ad ꝓpria redire conant'; Post pau-
cū ū temporis. quidam eorꝫ beati iacobi limina petens.
in festiuitate translacionis eiusdē ap̄li. que apud nos die
.III. kł darū ianuarii annue celebrat'. hec omīa sic facta
fuisse ut scripsim'. omīb; nunciauit; A dn̄o factū est is-
tud et est mirabile in oculis n̄ris. Regi ergo suppremo sit dec'
et gl̄a in secła seclorꝫ amen;

Exemplum. S. iacobi. a beato beda p̄rbo et doctore con-
scriptum.

TEMPORIBUS beati theodemiri cõ
postellanensis epi fuit quidã ytalicus. qui quod-
dam magnũ facinus quod iniq; olim egerat.
uir sacerdoti suo & antistiti ausus est con
fiteri; Quo audito ei antistes tanti facinoris
paue factus. penitenciã illi dare non audet. at tamẽ pi
etate motus peccatorē cũ scedula eodē delicto scripta. ad
sci iacobi limina. penitencie causa dirigit. precipiens
illi ut auxilia beati apli toto corde imploret. & presulis
aplice basilice iudiciũ sub intret; Ipse autē sine mora
beatũ iacobũ in gallecia adiit. & sup ei ante altare ue
nerandũ. se tantũ crimen fecisse penitens. a dõ & aplo
ueniam postulans. lacrimosis singultib; die festo sci ia
cobi scł. VIII. kł. augusti. hora prima reatus sui cyrogra
phum posuit; Cumq; beatus theodemirus cõpostella
nensis sedis presul epalib; infulis decoratus. ad missam
cantandã ad altare die ipsa hora tercia accederet. cedulã ipsius
sub altaris linteamen repperit. sciscitans cur ibi uł a quo
imponeretur; Cui cũ penitens ilico occurreret. facinusq;
proprium & antistitis sui iussũ quo aduenerat. flexis
genib; corã eo. cunctis audientib; non sine lacrimis
enarraret. scs presul apta cedula. ac si nũquam litteris esset Nõ dei miracłm
conscripta. nichil in ea repperit scriptũ; Mira res mag
nũq; gaudiũ. magna laus & gła dõ & aplo decantan
da in euũ; A dño factũ ē istut. & ē mirabile in oculis
nřis; Scs uero presul credens illũ apud dñm meritis apli
ueniã impetrasse. aliquã penitenciam de remisso crimi
ne dare illi nolens. scł. VI. fłia tantũ extunc illi ieiunare
precepit. & a delictis cunctis absolutũ illũ ad patriã re
misit; Hinc datur intelligi. quia quisquis uere penitens
fuerit. & de longinquis horis ueniã a dño & auxilia be
ati iacobi postulanda in gallecia toto corde pecierit. pro
cul dubio delictorum eius cyrographũ deletũ in euũ erit;
Quod ipse prestare dignetur. ihs xps dñs nr. qui cũ patre & spu

sc̃o uiuit & regnat ds̃. p infinita scła sclo℞ am̃;

MIRACVLVM. S. IACOBI. A DNO. PP. CALIXTO CONSCRIPTVM.

Cap. iii.

ANNO dñice incarnacionis. m̃. c̃. viii. in gal
lie horis uir q̃dam spe prolis ut mos ē uxorē
sibi legitime cõiunxit; Cum qua longo tem
pore cõmorans peccatis exigentib; a spe illa
frustratus ē; Vnde grauiter dolens quia pprio
herede carebat. decreuit se beatũ iacobum
adire. eumq; uiua uoce filiũ poscere; Quid plura.
Nulla fuit mora. eiusq; adiit limina; Ibiq; se ante eius
presenciã sistens. flens. lacrimans. eũq; toto corde deprecãs
pmereri ualuit. quo di aplm interpellauit; Solito q̃m mo
re cõpleta oracione. quesita á beato iacobo licencia: ad patri
am incolumis remeauit; Vbi triduũ q̃escens. facta prece
accessit ad mulierē suã; Ex qua commixtione mulier eius
effecta grauida mensib; expletis filiũ pepit. cui pre gau
dio eiusdē apli nom̃ imposuit; Qui post ea pgrediens
circiter quindecimũ annũ cũ patre suo & matre. & cum
quib;dã parentib; suis beati apli iter agressus ē; Qui etiã
cũ salute ueniens usq; ad montē qui uocat̃ oqua. ibi gra
ui morbo pcussus puer animã exalauit; De cui morte il
lius parentes debacantes. more á repticio℞: totũ nem &
uillas suis ululatib; clamorib;q; repleuerunt; Mater tam̃
in maiorē prũpens dolorē. quasi extra sensũ iã posita:
his uocib; beatũ iacobũ allocuta ē; Beate iacobe cui tan
ta á dño data potencia fuit michi filiũ dare. nunc m̃
illũ redde; Redde inquã quia potes. si enĩ non feceris
me statim interficiã. aut uiuã cũ eo sepeliri faciã; Intea
cunctis adstantib; & pueri funera procurantib; atq; ad
sepulturã ducentib;. dei miseracione & beati iacobi pre
ce. quasi de graui somno excitat ē; De quo tanto mira
culo omš adstantes nimis exultantes. dñm laudauert;
Puer ũ ad uitã restitut. cunctis adstantib; enarrare ce
pit. qualiter beat iacob; ei animã á corpore egressã

scꝫ ab hora tercia sexte ferie usq; ad orã nonã sabbi in sin-
sino. in etnã uidelicet requie refocillauit. eamq; suo cor-
pori dño precipiente reddidit. & ꝑ brachiũ dextrum illũ
de funere erigens. ut tramitẽ iacobitanã cũ parentib;
suis uelociter incederet ei precepit; Et aiebat adolescens.
quam suauius tunc sibi erat in illa celesti uita. quã nũc
in ista miserrima; Deniq; cũ parentib; suis ad beati iaco
bi limina ꝓfectus ẽ; Quid plura. Cuius precib; fuit cre
atus. ei9 uenerabili altario extitit oblatus; A dño
factum ẽ istut. & ẽ mi-rabile in oculis nr̃is; Res est
noua ⁊ adhuc in au-dita. quod mortuus mortuũ
suscitaret; Beat9 mar-tinus adhuc uiuens & dñs nr̃
ihs xp̃s tres mortuos suscitauit. beatus uero iacob; mor
tuus. mortuũ. ad uitã reduxit; Sed dicat econtra aliqs.
Si dñs nr̃ & beatus martinus neminẽ post mortẽ. sed an
te necẽ tres tantũ mortuos suscitasse legunt. quia mor
tuus non posse suscitare mortuũ ꝓbet; Sed uiuus; hec
dicens. ita concludit; Si mortuus mortuũ suscitare
nequid. sed uiuus. quia beat9 iacobus cũ dõ ueracit uiuit.
qui mortuũ suscitauit; Itaq; constat. quod & ante mortẽ
⁊ post letũ scs quislibet dõ donante mortuũ potest
suscitare; Qui credit inquit dñs in me. opa que ego fa
cio ipse faciet. & maiora hoꝝ faciet; Et alibi; Omĩa
possibilia st credenti dicit dñs. qui cũ patre ⁊ spu sco ui
uit ⁊ regnat ds. ꝑ infinita secla secloꝝ amen;

Cap. iiii

EXEMPLUM .S. IACOBI CONSCRIPTUM A MAGISTRO HUB'TO BISUNTINE ECCLE. S. MARIE MAGDALENE CANONICO: CUIUS AIA REQESCAT IN PACE SEMPITERNA. AM;

In hoc beati iacobi zebedei apli gallecie presenti miraclo
approbat. uerũ ẽẽ qđ scriptura testat; Melius ẽ non
uouere. quam post uotũ retrorsum abire; Feruntur nãq;
triginta heroes in lotharingie horis pietatis deuocione.
se uisitaturos beati iacobi limina in gallecie partib;
anno incarnacionis dñice .m. octogesimo ꝓposuisse;

Sed quia mens humana quandoque variatur per multa: permit-
tentes fidem inter se mutue servitutis. et conservande fi-
delitatis commune officium: pactum subierunt; Verumtamen
unus ex illo numero huiusmodi sacramento se noluit impli-
care; Denique hii omnes propositum iter aggressi. usque ad Gasco-
nicam urbem dictam Portam Clusam incolumes venerunt; Ibi
vero unus ex illis infirmitate gravatur. nullo modo ire potuit;
Quem sui socii ex pacto fidei promisse equis. et sub vectione
manuum cum gravi labore. usque ad portus Cisere per quin-
decim dies detulerunt: cum spacium vie huius ab expedi-
tis quinque diebus soleat expleri; Tunc tandem gravati
ac nimio tedio affecti. pactam fidem postponentes: in-
firmum deseruerunt; Ille tamen qui solus fidem ei non dederat:
hoc opus fidei et pietatis eum non deserens. debilitato tribu-
it: et in proxima sequenti nocte circa eum vigilias in
vico sancti Michaelis ad pedem prefati montis exercuit; Ma-
ne autem facto infirmus dixit socio suo quod temptaret
montem ascendere: si sibi auxilium secundum vires suas vellet ipse
sanus impendere; Cui ille respondit: quod non esset eum
usque ad mortem deserturus; Itaque cum ad montis fastigi-
um simul ascendissent dies clauditur. infirmi beatissi-
ma anima a seculo nequam egreditur: et in paradisiaca requie
digne pro meritis beato Iacobo ducente collocatur; Quod
vivus videns maxime perterritus. tum loci solitudine.
tum noctis caligine. tum presencia mortui. atque horrore
barbare gentis Basclorum impiorum circa portus commoran-
cium supra modum timuit; Et quoniam a se vel a quolibet ho-
minum nullum invenit auxilium: iactans super dominum cogitatum
suum. a beato Iacobo supplici corde expetiit presidium;
Dominus vero fons pietatis non deserens sperantes in se: per apostolum
suum dignatus est desolatum visitare; Enim vero beatus Ia-
cobus quasi miles insidens equo. in angustia posito
supervenit; Dixitque ei; Quid hic agis frater; Domine inquit
ille. sepelire hunc meum socium maxime desidero: sed qua ope

sepeliat in hac uastitate non habeo; Tunc ille; Porrige
inquit michi huc mortuum. tu quoq; post me sup equū
quo usq; ad locū sepeliendi puenamus reside; Sicq; agit;
defunctū corā se apls in brachijs diligenter accepit.
& uiuū post se sup equū residere fecit; O mira dei uir
tus. mira xpi clemencia. mira beati iacobi subsidia;
Nocte illa transcurso interuallo itineris duodecī dierū.
ante solis ortū uno miliario citra monasteriū predic
ti apli. in monte gaudij apls quos accepat ab equo de
posuit. intimans uiuo ut prefati basilice canonicos
ad sepeliendū hunc beati iacobi pegrinū inuitaret; de
inde adiunxit dicens; Cum exequias defuncti tui hono
rifice expletas uideris. & pnoctans in oracione solito mo
re cōpleta redieris. apud urbē nomine legionē socios
obuiam habueris; Quib; & dices; Qm circa sociū urm
deserentes eū infidelit egistis. beat apls p me uobis
denunciat. urās preces. urasq; pegrinaciones usq; ad
condignā penitenciā penitus sibi displicere; Tunc de
mū his auditis. intelligens ipsū ēē xpi aplm. ad pedes
eius procidere uoluit. sed dei miles non ei amplius cō
paruit; his itaq; gestis reuertens. socios in urbe pre
fata inuenit. quib; quecumq; a discessu illoꝝ sibi
contigerant. quot quantasq; minas de fide in socium
non ex integro exhibita apls intulerat p ordinē enarra
uit; Quib; auditis ultra quā dici fas est mirati sunt.
& accepta ilico ab antistite urbis legionis penitencia.
pegrinacionis sue iter consūmarunt; A dño factū ē istut. & ē
mirabile in oculis nrīs; hec enī sunt que fecit dñs. exulte
mus & letemur in eis; Siquidē in hoc miraclo cōprobat.
quia quicqd dō uouet. cū caritate reddi debet. quatinus
uota digna reddens ueniā a dño consequat; Qd ipse presta
re dignet. ihs xps dñs nr. qui cū patre & spū scō uiuit &
regnat ds p infinita scla scloꝝ am; amen

Exemplum. S. iacobi a dño pp. calixto conscriptum;

Cap. v.

Memorie tradendum est quosdam theotonicos
sub peregrinacionis habitu anno incarnacionis
dominice .M. nonagesimo ad beati iacobi limina
euntes. tolosam urbem cum diuiciarum suarum
copiis deuenisse. ibique apud quendam diuitem
hospicium habuisse; Qui nequiter sub pelle ouina mansuetu
dinem ouis simulans accurate eos suscepit. uariisque potibus
quasi sub hospitalitatis gratia debriatos et fraudulenter
compulit; Proh ceca auaricia. proh hominis mens nequam
in malorum prona; Tandem peregrinis somno et crapula plus
solito grauatis. hospes dolosus spiritu auaricie exagitatus.
quo eos furti reos conuinceret. conuictorumque peccunias
sibi adquireret. scyphum argenteum clam in quadam
mantica dormiencium abscondidit; Quos post gallicantum
cum manu armata. subsequutus est iniquus hospes: incla
mitans reddite reddite substractam mihi peccuniam; Cui et illi.
super quem inquiunt illam inueneris. pro uelle tuo illum con
dempnaueris; facta ergo inquisicione. duos in mantica quorum scy
phum inuenit. patrem uidelicet et filium: iniuste eorum bona
rapiens ad publicum iudicium traxit; Iudex uero pietatis gratia
motus. alterum dimitti. alterum ad supplicium iubet adduci;
O misericordie uiscera; Pater uolens liberari filium. adiudicat se ad
supplicium; filius econtra. non est inquit equum patrem pro filio
tradi in mortis periculum. sed pro patre filius indicte pene sub
eat excidium; O uenerabile certamen clemencie; denique
proprio uoto filius pro liberacione patris dilecti sibi suspenditur;
pater uero flens et merens ad sanctum iacobum pergreditur; Visita
to autem apostolico altari uenerabili. pater reuertens inde. trans
hactis iam .xxx.vi. diebus ad corpus filii sui adhuc pendentis facit
diuerticulum. exclamans lacrimosis gemitibus et miserandis
eiulatibus; Heu me fili. ut quid te genui. Vt quid uidens
te suspensum. uiuere sustinui. Quam magnificata sunt
opera tua domine; filius suspensus consolans patrem ait; Noli a
mantissime pater de pena mea cum nulla sit lugere. sed

potius gaudeas. quia suauius est nunc michi quam fuisset
antea in tota uita preterita. Cum uero beatissimus iacobus manibus suis
me sustentas. omimoda dulcedine me refocillat; Quod pater audiens
cucurrit in urbem. conuocans populum ad tantum dei miraculum; Qui
uenientes et hunc suspensum tam longo tempore adhuc
uiuere uidentes. intellexerunt ex insaciabili hospitis auari-
cia hunc esse accusatum. sed dei misericordia saluatum; A domino factum
est istut. et est mirabile in oculis nostris; Igitur cum magna gloria a
patibulo illum sustulerunt. hospitem uero sicuti male promeruerat
ibidem communi examine morti addicatum ilico suspenderunt;
Qua propter quicumque xpiano nomine censentur. cum magna solli
citudine debent attendere. ne in hospites uel in quoslibet
proximos huiusmodi fraudem uel consimilem moliantur facere. sed mi
sericordiam et benignam pietatem peregrinis studeant impendere. qua
tinus inde premia eterne glorie mereantur abeo accipere. qui ui
uit et regnat deus per infinita secula seculorum amen;

Cap VI.

Exemplum .VI. sancti iacobi conscriptum a domino papa calixto;

ANNO incarnacionis dominice .M. C. instante.
Gvillelmo pictauensium comite sub lodoyico rege
francorum principante. pestis mortifera gentem
pictauorum miserabiliter inuasit. adeo quod pater fa
milias cum tota gente sua quandoque sepulture
tradebatur; Tunc temporis heros quidam hui
modi clade perterritus. flagellum hoc euitare desiderans. per
yspaniarum partes ad sanctum iacobum ire proposuit; Qui cum
uxore propria et duobus puerulis supra iumentum suum posi
tis. usque urbem pampiloniam peruenit; Ibi autem uxore ipsius
defuncta. ei hospes iniquus substantiam quam uir et uxor se
cum detulerant. nefande retinuit; Ille autem uxore de
solatus. et peccunia omnino iumentoque quo puerulos sub
uectabat spoliatus. trahens eos manibus cum graui uexacio
ne sui iter reincepit; Cui summa in angustia et sollicitu
dine angariato. uir quidam honesto habitu. cum ualidis
simo asino in uia occurrit; Qui cum ab illo narrante que

& quanta cōtigerant sibi misero aduersa accepit. mise-
ratus inquit ei; Qm̄ anxietates tuas maximas cōsidero.
hunc meū asinū obtimū ad subuectandos puerulos
tuos usq; in compostellam urbē unde sum ciuis dū mo-
do ibidē m̄ restituas Accomodo; Itaq; accepto asino pe-
grin⁹ ille desup̄ positis puerulis suis. ad beati iacobi li-
mina usq; p̄uenit; Deniq; cū in ei⁹ basilica ueneranda
nocte in quodā secreto angulo deuote uigilaret. glo-
sissimus ap̄ls p̄clara ueste indut⁹ apparuit ei simpli-
citer dicens; Numquid mi fr̄ me nosti. Cui & ille. ne-
quaquā inquit dn̄e; Ego sū inq̄t xp̄i ap̄ls ille. qui in
pampilonie horis asinū meū tibi angustiāti accomoda-
ui; Hunc autē illū deinceps quo usq; ad p̄pria reuertaris
tibi accomodo. & nefandū hospitē tuū pampilonensem
eo q̄d tui iniuste spolia retinuit. de p̄p̄o solio precipi-
tandum. grauiterq; moriturū ē p̄nuncio. om̄sq; iniq̄s
hospites in itinere meo cōmorantes. qui iniuste retinēt
hospitū suoꝝ aut uiuoꝝ aut mortuoꝝ censū. q̄d ecclijs
& egenis debet dari pro remediis defunctoꝝ in euū dāp-
naturos tibi insinuo; Mox ut pedes sibi loquentis pe-
regrin⁹ p̄ri⁹ amplecti uoluit. reuerentissimus ap̄ls ab huma-
nis oculis illi⁹ disparuit; Postea u° pegrin⁹ ille ap̄lica uisione
ac tanta consolacione gauisus. unā cū asino & puerulis
suis aurora rutilante ab urbe cōpostellana rediit. & p̄ue-
niens usq; pampiloniā hospitē suū de solio dom⁹ sue lap-
sum. collo cōfractum. penitus mortuū ut ap̄ls illi predixe-
rat repperit; Qui cū ad patriā suā let⁹ p̄uenisset. depo-
sitis ab asino puerulis ad introitū dom⁹ sue. asinus ille ab
oculis eius euanuit; Q̄d multi illo narrante audientes. ult̄
quā dici fas ē ad mirati sunt. dicentes q̄a aut uer⁹ asin⁹
fuit. aut anḡls in effigie asini extitit. quē dn̄s multo-
ciens in circuitu timenciū eū ut eripiat eos emittit;
A dn̄o factū ē istut. & est mirabile in oculis nr̄is; Igitur
in hoc miraclo plane ostenditur. q̄d om̄s subdoli hospites

nece eternali dampnant. qui hospitiis sui aut uiui aut de
functi censū iniuste retinent. unde ecclesiis et paupibus
xpi elemosine p mortuorum remediis fieri debent; Omnē
fraudē omēq; dampnacionē meritis beati iacobi apli ab
omnib; credentib; dignetur penit9 auertere. ihs xps
dns nr. qui cū patre et spu sco uiuit et regnat ds. p in
finita secla seclorum amen; MIRACULU S. iacobi a dno pp
calixto conscriptum: Cap. vii

ANNO dnice incarnacionis. M.C.I. cū quidā
nauta nomine frison9 quandam plenā na
uim pegrinorum ad dnicū sepulcrū in ihe
rosolimitanis partib; causa oracionis ire
cupiens. p mare nauigando duceret. ue
nit contra eū causa pugnandi quidam
sarracenus nomine auitus maimon uo
lens omis pegrinos secū in terra moabitarū ducere
captiuos; Cumq; due rates sarracenorum scilicet et xpianorum
simul conuenirent fortiterq; debellarent. cecidit frison9
inter duas naues lorica ferrea. et galea et clipeo indut9
in pfundū maris; Qui cū dei clemencia roboratus esset.
cepit inuocare incorde suo beatū iacobū his uerbis di
cens; Gloriosissime magne iacobe et ultra quā dici fas est
piissime apostole. cuius olim ore meo indigno osculat9 sū alta
re. cū omib; his xpianis tibi comissis liberare me digne
ris; Ilico beatus apls illi in maris pfundo apparuit. et
p manū illū arripiens. naui incolumem restituit; Et
ptinus cunctis audientib; apls inquit sarraceno. Ni
hanc xpianorum dimiseris nauiculam. eorum potestati te
et galeam tuā tradam; Cui inquit autem ille; Amabo
heros inclite. cur predā meā moliaris auferre. Numquid
tues ds maris. qui genti nre in mari resistis. Cui ilico
apls dixit; Non ego sū ds maris. sed famulus dei maris.
subueniens piclitantib; ad me clamantib; tā in mari
quā in terra prout uult ds; Statimq; dei uirtute et

beati iacobi subsidiis. sarracenorum nauis ualida tempesta-
te cepit periclitari: & puppis xpianorum beato iacobo diuinitus
ducente. ad obtatum locum peruenit: & frisonus uisitato domini-
co sepulcro. ineodem anno beatum iacobum ingallecia adiuit;
A domino factum est istut. & est mirabile in oculis nostris; Regi
regum ihu xpo domino nostro sit decus & gloria: in secula seculorum amen;

cap VIII

Miraculum S. iacobi a domino pp. calixto editum.

Anno incarnacionis dominice. m. c. ii. cum quidam
antistes á iherosolimis rediens. in naui sedens
iuxta borum. psalterio apto psalleret: ueniens
quedam maris unda ualida rapuit illum cum qui-
busdam aliis in mari; Qui cum a naui fere. lx.
cubitis super undam fluctuantes iam distarent. & beatum
iacobum uiua uoce inuocarent: protinus beatus apostolus illis adfu-
it; Et stans siccis plantis supra thetidis undas secus illos:
periclitantibus sibi clamantibus ait; Nolite timere filioli mei;
Statimque thetidi ut redderet naui quos male abea ra-
puerat imperauit: & nautis ut ratem retinerent á lon-
ge exclamans premonuit; Sicque factum est; Naute na-
uim retinuerunt: & thetidis unda beati iacobi subsidiis
omnis quos male inuaserat innaui. á psalterio etiam adhuc an-
tistitis codice quo legebat. minime infectos sane resti-
tuit: & apostolus ilico disparuit; A domino factum est istut. & est
mirabile in oculis nostris; Postea uero uenerandus ille antis-
tes domini. á marinis periclis beati iacobi auxiliis ereptus.
gloriosissimum apostolum in horis gallecie adiuit: & ad eius decus
hunc responsorium edidit: & in primo artis musice tono
sic illum intonuit gauisus dicens; O adiutor omnium
seculorum. o decus apostolorum: o lux clara gallecianorum. o aduoca-
te peregrinorum. iacobe supplantator uiciorum: solue nostrorum
catenas delictorum. et duc nos ad salutis portum; Et uer-
siculum sic edidit; Qui subuenis periclitantibus adte cla-
mantibus tam inmari quam in terra: succurre nobis nunc
& in periclo mortis; Et rursum repetiuit dicens; Duc nos

ad salutis portum; Qđ ipse prestare dignetur. ihs xps dns.
qui cu patre & spu sco uiuit & regnat ds per infini-
ta secula seculorum amen; Miraculum. s. iacobi. a dno pp. calixto

Cap. ix

Anno incarnacionis dnice. m. c. iii. editum.
A quidam inclitus genere francorum miles nobilis
simus. aput thabariam in iherosolimitanis horis.
si sibi apls iacobus uim turcos uincendi et destru
endi in bello daret. ad eius limina ire uouit; Cui
tantam potestatem deo donante apls contulit. quod omnes sarra
cenos qui cu illo decertabant deuicit; Sed quia omnis homo
mendax dr. quod aplo uouerat idem miles obliuioni tra-
ditur. qua propter usque ad mortem merito infirmatur;
Illo itaque propter nimiam infirmitatem loqui nequeunte. be
atus iacobus illius scutigero in extasi apparuit. dicens
ut si perficeret dns suus quod pollicitus aplo fuerat. statim re
medium haberet; Qđ miles scutigero narrante cogno
uit. mox ut sibi baculum peregrinacionis et peram benedic
tam darent. sacerdotibus qui ibi aderant manu innu
it; Quibus acceptis. ab infirmitate qua tenebatur euasit.
& ad beatum iacobum ilico sumptis sibi necessariis ire cepit;
Qui cu esset in naui. seuissima tempestate cepit pe
ris periclitari. ita ut iam maris fluctibus irruentibus omnes
qui in naui erant penitus mergerentur; Protinus peregri
ni omnes una uoce exclamantes. sce iacobe adiuua nos.
promiserunt alii se ad eius limina ituros. alii singulos nummos
ad hopus eiusdem basilice uouerunt; Quos uidelicet nummos
ilico prefatus miles collegit. & statim beatus apls in
humana forma illis angustiantibus apparuit in naui di
cens; Nolite timere filioli mei. quia ecce adsum quem
uocatis; Estote confidentes in xpo. & ueniet uobis sa
lus hic & in futuro; Et statim uele cordas idem inclina
uit. anchoras emisit. ratem pacificauit. & tempestati
imperauit. & facta ilico in mari magna tranquillitate
apls disparuit; habebat uero ipse talem faciem. decentem sci

ac elegantem: qualem nemo illorum ante et post uidere usus est; A domino factum est istut. et est mirabile in occulis nostris; Postea uero tranquillo cursu ad optatum portum in apulia scilicet nauis cum peregrinis peruenit; Denique miles prefatus usque ad beati iacobi basilicam in gallecie partibus letus cum aliis peregrinis peruenit. et numorum collectam quam sibi acceperat in arca beati iacobi ad hopus ecclesie misit; Regi regum sit decus et gloria in secula seculorum amen;

Cap. x

Miraculum .S. iacobi a domno papa calixto editum;

Anno incarnacionis dominice .M. C. IIII. dum peregrinus quidam a iherosolimis rediens causa digerendi super nauis bordum sederet: de naui cecidit in magno pelago maris; Cui beatum iacobum altis sonis imploranti: quidam alius socius scilicet ipsius de naui clipeum suum illi in mari eiecit dicens; Gloriosissimus apostolus iacobus; cuius subsidium inuocas: auxilietur tibi; Et ipse clipeo accepto. beato iacobo diuinitus ducente: per maris undas tribus diebus totidemque noctibus natans. nauis uestigia secutus. ad optatum portum cum aliis incolumis uenit: et quemadmodum beatus iacobus ab hora qua illum inuocauit: ante illum per capitis uerticem iugiter manu tenens perrexerat cunctis enarrauit; A domino factum est istut: et est mirabile in occulis nostris; Regi regum sit decus et gloria in secula seculorum amen;

Cap. xi

Miraculum .S. iacobi. a domno. papa. calixto editum;

Anno dominice incarnacionis .M. C. V. extitit quidam nomine bernardus apud castrum nomine corzanum in ytalia. episcopatu mutine captus. catenis alligatus. et in profundo cuiusdam turris ab inimicis eiectus; Cui die noctuque beati iacobi subsidia uoce continua imploranti: apparuit gloriosissimus xpisti apostolus dicens; Ueni sequere me: usque ad galleciam; Et disruptis catenis ipsius disparuit; Illico peregrinus ille suspensis ad collum boiis. usque ad turris summitatem sine aliquo humano iuuamine bea

ti iacobi subsidiis suffultus ascendit; Quid plura. de
sublimitate turris usq; ad solũ tre forinsec' sine aliq̃
lesione unũ saltũ fecit; Turris u sublimitas erat sexa
ginta cubitoꝝ. unde magis mirũ fuit. qualiter ne
cem euasit. qui de tanta celsitudine incolumis cecidit;
A dño factũ est istut. & ẽ mirabile in occlis nrĩs; Re
gi regũ sit decꝰ & glã in sctã sctoꝝ amen; |amen|

Miracłm. s. iacobi. a dño. pp. calixto editũ:

Cap xii Duodecim

Anno incarnacionis dñice. m. c. vi. instante.
miles quidã in apullie horis. gula uelut
uter plenus uento inflatus ẽ. Qui cũ anul
lo medico sanitatis medelam inuenirêt.
confisus in beato iacobo dixit. qđ si inueni
re posset aliquã crusillã quã á scõ iacobo pegrini
redientes secum deferre solent. & ex ea propriã gu
lam infirmam tangeret. statim remedium haberet;
Quã cũ aput quendã pegrinũ uicinũ sct suũ inue
niret. tetigit ad gulam & sanat̃. & inde ad beati ia
cobi limina in gallecciã proficiscit̃; A dño factũ est istud
& ẽ mirabile in occlis nrĩs; Ipsi dño patri & filio & spi
ritui scõ sit decus & glã. in sctã sctoꝝ am̃; |amẽ|

Miracłm. s. iacobi a dño. pp. calixto editũ:

Cap xiii Tercium decimo

Anno dñice in carnacionis. m. c. xxxv. Quidã
allobros miles nomine dalmacius de cha
uannis. raimbtũ quendam rusticũ suũ sci
iacobi pegrinũ. sibi litigantẽ. in iuste pug
no in gena pcussit; dicebat eni. dũ pcuci
ebatur raimbtus amilite; ds adiuua scẽ iacobe;
Et statim opante diuina ulcione miles extorto
ac etiã cõfracto brachio. uelut exanimis factus.
solo prostratus. atq; a prĩs absolutus. petiuit ueni
am abeo; Raimbte inquit sci iacobi pegrine. ex
ora apłm in quo cõfidis. p mea salute; Cui beatus
iacob: araimbto exoratꝰ. pristinã salutẽ diuina cle

mencia operante reddidit; A dño factũ ē istut. et ē mirabile in occlis nr̄is; Regi regũ sit decus et glā. in scla sclo͡r. amen.

cap. xviii EXEMPLUM .S. IACOBI. A DÑO. PP. CALIXTO CONSCRIPTUM.

Anno incarnacionis dñice. m̊. c̊. vii̊. quidam negociator uolens ad nundinas cũ mercib; suis proficisci. ad dñm terre illius ad quã ipse profecturus erat. qui forte in uilla in qua ipse negociator morabat̃ uenerat accessit. rogans et petens ab eo. ut eũ secũ duceret saluũ in ferias illas et reduceret ad domũ suã; Qui ei peticioni annuens pmisit se facturum. et dedit fidẽ; Negociator uero uerbis tanti hominis credens. in partes illas ubi nundine fiebant. cũ mercimoniis suis profectus ē; Post quã uero ille q̃ fidẽ ei promiserat ut illũ et res suas custodiret. saluũq; duceret et reduceret uidit. instinctu diaboli comot⁹. negociatorem et res ei accipiens in carcere trusit. fortiterq; constrinxit; Ille uero memorie sue reducens innumerabilia miracla beati iacobi que a multis audierat. uocauit illũ sibi in auxilium dicens; Beate iacobe libera me de hoc carcere. et me et res meas tibi pmitto dare; Beatus quippe iacobus gemitus eius et preces exaudiens. nocte quadam euigilatis adhuc custodib; illi in carcere apparuit. imperans ei ut surgeret ad sũmitatẽ turris illum usq; perduxit; Que se tantũ inclinauit. quod uisa ē cacumen suũ in terra ponere; A qua sine saltu et lesione discedens solutus a uinculis abiit; Custodes uero illũ insequentes iuxta eũ uenerunt. et minime inuenientes excecati retro abierũt; Catenas tamen quib; ipse constrictus fuerat. ad beati apostoli basilicam in gallecia secũ deportauit. que usq; hodie in testimonio tanti facti ante altare gloriosissimi iacobi pendent; A dño factũ ē istut. et ē mirabile in occlis nr̄is; Unde regi suppremo sit honor et glā. in scla sclo͡r amen;

EXEMPLUM .S. IACOBI. A DÑO. PP. CALIXTO EDITUM.—

Cap. xv.

Anno dñice incarnacionis. m. c. x. instante. in ytalia ex duab; ciuitatib; inter se dissidentibus milites ad certamen cõgressi sunt; Quorum una pars ab alia supata. terga uertens inordinate fugere cepit; Inter quos miles quidam beati iacobi limina solitus petere aufugiens atq; sociorum suorũ aliorum fugienciũ iam partem captam. partemq; interfectam inspiciens. sue uite diffidens. beatũ iacobum in auxiliũ sibi pfuturũ. uix iam uoce set plenarie gemitu cepit clamare; Tandem una uoce beate inquit iacobe. si ab imminenti pîclo me libare dignabis. ad curiam tuã sine dilacione ppame et equũ meũ nil eni preciosius habeo. tue presencie representabo; facta autẽ oracione beatissim⁹ iacobus qui sese recto corde poscentib; non negat. immo auxiliaturũ quã tocius representat. iter illũ et hostes qui eũ acrius insequendo. iam cunctis aliis fugientibus gladio et capcione cõsumptis. cape sicie bant apparuit. atq; ab hostib; illũ sex leugis insequentib; clipei sui ptectione libauit; Et ne uirib; equi hoc pocius miraclm quã beati iacobi laudi. ut solet ab inuidis bonorum atq; eccle impugnatorib; fieri adscribetur. ut omis inuidorum questio remoueatur. patens fuit equũ illũ uiginti solidos medietatis monete non ualuisse; Ipse nãq; ne rei uotus existeret. sese et equũ ante beati apli presenciam obtulit. et ut plenarie quod uouerat pficeret. contradicentib; tam custodib; ante altaris ianuas representauit; Pcui⁹ miraculi gaudio clerici ac laici ex more ad ecclam concurrentes. in ympnis et psalmis deo gras egerunt; A dño factũ ẽ istut. et est mirabile in occlis nris; Ipsi dño sit dec⁹ et gla. in scla sclorum. am;

Cap. xvi.

MIRACL. S. IACOBI. A. SCO ANSELMO CANTVARIENSI ARCHIEPO EDITVM;

Tres milites diocesesos lugdunensis eccle de oppido dumxeũ sibi cõdixerunt. ut orandi causa scm iacobũ aplm horis gallecie ad-

uenit. & profecti sunt; Qui cū eēt in uia. eādē pegrina-
cionis mulierculā inuenerīt. que res sibi necessarias in sa-
culo quodam deferebat; Cū autē equites intuita fuisset:
rogauit ut sui miserti sarcinulam quā ferebat. suis
in iumentis amore beati apli deportarent: seseq; tan-
ti itineris labore alleuiarent; Quorū un' pegrine pe-
ticioni annuens: ei' manticā suscepit ⁊ portauit; Igi-
tur ueniente uespa mulier insecuta milites. de sua
sarcinula sibi necessaria accipiebat: ⁊ pmo gallorū ca-
tu cū pegrini pedites pficisci solent. equiti sacculū
reddebat. sicq; expedita letior — iter agebat; Taliter mi-
les amore apli muliercule seruiens: ad locū oracionis
optatū festinabat; Sed; cū .xii. dietis ab urbe beati ia-
cobi distarent. paupē infirmatū in itinere inuenit:
qui eū cepit orare ut sibi equū suū ad equitandum
acomodaret: quatin' ad scm iacobū puenire ualeret;
Alioquin moreretur in uia: qm amplius ambulare non
poterat; Consensit miles. descendit. imposuitq; mendi-
cum sup equū suū: eiusq; baculū sua in manu acce-
pit: ferens etiā ppo collo ⁊ sarcinulam muliercule quā
susceperat; Sed; cū ita pgeret: nimio solis feruore ac longi
itineris lassitudine constrictus: infirmari cepit; Qd ubi
sensit: ppendens qa sepe in multis multū offendit: in-
cōmoditatē suā apli amore usq; ad ei' limina pedib;
eundo equanimiter tolerauit; Ubi aplo de pcato. & hos-
picio recepto: ex eadem molestia quā in uia cepat lec-
tulo decubuit: & aliquot dieb; ingrauescente lango-
re iacuit; Qd alii milites qi ei' socii fuerant uidentes:
ad eū accedentes monent. ut ita peccata cōfiteatur:
et ea que xpianū refert pete querat. suūq; maturius
exitū muniat; hoc ille audiens faciē auertit. a res-
ponde non potuit; Sicq; ptriduū sine uerbi placio-
ne iacuit: unde socii uehementi merore afflicti fi-
tū quia de ei' salute despauerant. tū maxime qa

sue salutẽ anime ꝑcurare non potãt; Quadã autẽ die
quando eũ cici⁹ exalare spm putabant: illis circũ sedenti-
bus et exitũ illius prestolantib; grauiter suspirans locut⁹
est. Grates inquit deo et sc̃o iacobo dño meo: q̃a libatus
sum; Qd̃ q̃ aderant querentes quid significauerit: ego
inquit ex quo sensi me languore grauari. tacitus mecũ
cogitare cepi qd̃ uellẽ peccata mea cõfiteri. sacra unctio-
ne liniri. et dñici corporis ꝑceptione muniri; Sed; dum hec
in silencio tractarẽ: subito uenit ad me turba tetrorũ spi-
rituum-que me in tantũ oppressit: ut neq; uerbo neq; sig-
no ex illa hora innuere poterim. qd̃ ad meã salutẽ ꝑti-
nerent; Eaque dicebatis bene intelligebã. sed; nulla raci-
one responde poterã; Nam demones qui confluxerant.
alii m̃ linguã stringebant. alii occlos meos claudebãt.
non nulli quoq; caput et corpus meũ ad libitũ suũ
huc illucq; me nolente uertebant; Sed; m̊ paulo ante-
quam loqui cepissem: intrauit huc scs̃ iacob; ferens
sinistra manu mulierculẽ sacculũ quẽ in uia tuleram:
baculũ ũ mendici quẽ portaui dũ idẽ eq̃taret equum
meũ. ipsa die qua me infirmitas cepit: in manu dextera
tenebat; Baculum habebat ꝓ lancea: sacculũ pro parma;
Et cõfestim quasi furoris indignacione ueniens ad me:
eleuato baculo nisus ẽ ꝑcutere demones qui me tenu-
erant; Qui protinus territi fugerunt: quos ille insecu-
tus ꝑ angulum illũ hinc exire coegit; Et ecce dei et
beati iacobi gr̃a libat⁹. ab illis qui me uexando preme-
bant loqui ualeo; At cicius mittite et presbiterũ acci-
te. qui michi sc̃e cõmunionis uiaticũ tribuat: diuci⁹
enĩ hac in uita non habeo manendi licenciam; Qui cũ
misissent: dum ille morã ueniendi faceret. unũ de
suis socĩis publice admonuit dicens; Amice inquit
noli amodo girino caluo dño tuo cuĩ hactenus adhe-
sisti militare: ueracit̃ enĩ dampnatus ẽ: et in proxi-
mo periturus mala morte; De quo ita cõtigisse rei

ueritas declarauit; Postq̄ enī pegrin⁹ ille bono fine q̄e
uit. & sepulture traditus ē: reuersis sociis & narrantibus
que gesta sunt: predictus girin⁹ cognomīto caluus. qui
diues homo fuerat. eoꝝ relacionē ꝑ somnio duxit: nec
se a prauitate sua quicq̄ emendauit; Unde non post
multos dies cōtigit. dū militē armis inuadendo in-
ficeret: ut ipse quoq; eiusdē militis lancea trāsfossus
interiret; Ergo regi regū dño nostro ihu xp̄o sit dec⁹ &
glā in sclā sclorū amen; Miraculū grande s. iacobi. a
sc̄o anselmo cantuariensi archiepō editum;

IV. c vii

PRope ciuitatē lugdunensē ē uicus in quo iu-
uenis quidā morabat̄. nomine giraldus: q̄
arte pelletaria instructus. iusto labore suarū
manuum uiuebat: & matrē suā patre defuncto
suis laborib; sustentabat; Hic scm̄ iacobum uehemen-
ter diligebat. ad cui⁹ limina singulis annis uenire. suā
q; oblacionē solebat offerre; Uxorē non habebat. s; sol⁹
cū matre uetula uitā castam ducebat; S; cū diuscule
se cōtineret: tandē uice quadā carnis uoluptate supat⁹.
cū iuuencla quadā fornicat⁹ ē; Mane autē facto: quia
pegrinacioni prius se disposuerat: cū duob; uicinis suis.
ducens secū asinū quendam. ad scm̄ iacobū in gallecia
ire cepit; Qui cū in uia eēnt: inuenerūt mendicum quen-
dam ad scm̄ iacobū proficiscentē; Hunc secū ꝛ gr̄a soci-
etatis. & pocius amore apl̄i tulerunt. largientes ei ne-
cessaria uictus; Pgentes ḡ plures cū leticia dies. pariter hoc
fecerūt; Quoꝝ pacifice ac caritatiue societati inuidens
diabolus in humana forma satis honesta. ad iuuenē qui
domi fornicat⁹ fuerat clam accessit. eiq; dix̄; Nosti q̄s sim:
At ille; Nequaquā; Et demon; Ego inquit sū iacobus
apl̄s quē singulis annis iam ex multo tempore cōsueuis
ti uisitare. tuisq; premiis honorare; Scias q̄a multū gau
debam de te: qm̄ q̄dē magnū bonū spabam futurū de
te; S; nup ante quā domū tuā exires. fornicat⁹ es cum

muliere: nec inde usq: nunc penituisti. nec cōfiteri uo-
luisti; Sicq: pegre cū peccato tuo pfectus es: quasi tua
pegrinacio dō ⁊ michi foret acceptabilis; Non ita fieri o-
portet; Nam quicumq: propt amorem meū uult pegri-
nari. pri9 necesse ē ut peccata sua p humilē cōfessionē apig
at. & postea pegrinando eadē cōmissa puniat; Qui alit.
fecerit: ei9 pegrinacio in uisa erit; hoc dicto ab occlis se
uidentis euanuit; his auditis homo cōtristari cepit: pro-
ponens in animo suo se domū uelle redire. suo pr̄o confi-
teri: sicq; cepto itinere regredi; hoc itaq; dū apud se
tractaret: in eadē forma qua prius apparuerat uenit
demon dicens ei; Quid ē qd cogitas in corde tuo te do-
mum uelle redire. penitudinē agere: ut adme digni9
post modū ualeas redire: Putas ne tantū scelus tuis ie-
iuniis siue lacrimis posse deleri: Multū desipis. crede
meis consiliis: & saluus eris; Alioquin saluari non potis;
Quam uis peccaueris ego tam̄ te amo. & proptea ueni
adte ut tale consiliū tibi tribuā. unde saluari possis. si
michi crede uolueris; Cui pegrinus; Ita inquit cogitabā
sicut dicis. s; postquā m ad salutē n̄ prodesse hoc asseris:
dic qd tibi placet. unde saluari possim & libens exequar;
At ille; Si inquit pleniter a delicto emundari desidas:
uirilia quib; peccasti cicius amputa; Quo ille cōsilio
territ9: dixit; Si michi hoc qd consulis fecero: uiuere
non potero; Eroq; mei ipsius homicida. qd sepe audiui
coram dō ēē dampnabile; Tunc demon irridens. o in
quit insipiens q paruū intelligis ea que tibi ad salutē
possint prod ēē; Si taliter mortuus fueris: ad me sine
dubio transibis. quia puniendo delictū tuū martir eris;
O si ēēs tā prudens. ut temet ipsum occide non dubi-
tares: ego certe cū multitudine socioꝝ meoꝝ statim
adte uenirē. ac mecū mansurā animā tuā letus acci
perem; Ego ait sū iacob; apl̄s q tibi cōsulo; fac ut lo-
cutus sum: si ad meū uis uenire cōsorciū. & tui delicti

[illegible]

[illegible]

inuenire remediū; Quib; dictis pegrinus simplex ani
matus ad facin⁹. nocte sociis dormientib; cultellū ex
traxit. & quicquid uirile fuerat in partib; illis sibi am
putauit; Deinde uersa manu ferrū erexit. eiq; acu
mini se iniciens sibi uentrē transfodit; Cum autē
sanguis ubtim effluerēt. ac ille palpitando tumul
tuaret. expecti socii uocauerīt illum sciscitantes qd
haberet; Qui cū illis responsum non daret. s; anxius ex
tremū spm traheret. consternati cōcite surgunt. lu
minaria accēdunt. sociumq; semi mortuū nec iā eis res
pondere ualentē reppiūt; Ex quo stupe facti simul et
magno timore pculsi. ne mors illius sibi imponeretur.
si mane in loco eodē inuenirent. fugam ineunt. ipsum
uero in suo sanguine uolutatū. asinū 7 egenū quē ale
re ceperant derelinquunt; Mane autē cū dom⁹ familia
surrexisset. occisūq; reppisset. non habens certitudinē
cui ei⁹ necē imponeret. aduocat uicinos. & defunctū
ad ecclam sepeliendū deferunt; Ante cui⁹ fores dum
fossa parat. propter sanguinis fluorē illū deponunt;
Nec multa interueniente mora. ille qui mortuus fuerat
rediuit. 7 in stratu funereo positus resedit; Quod qui aderant
intuentes. perterriti fugiunt & exclamant; Quorum clamo
re popli cōcitati accurrunt. quid acciderit inquirunt. & mor
tuum uite restitutū audiunt; Qui cū ppi⁹ accessissent.
7 eū alloqui cepissent. queq; circa se acta fuerant. libe
ra uoce coram omnib; enarrauit; Ego inquit quē a morte
resuscitatū uidetis. ab infancia scm dilexi iacobū. eiq; in
quantū potui seruire cōsueui; Modo autē dū ad eū p
gere decreuissem. & usq; in hanc uillā uenissē. adueni
ens diabolus fefellit me. dicens se eē scm iacobum; Totū
quoq; ordinē ut sup⁹ dictū ē palā edocuit. atq; sub in
tulit; Post quā michi met uitā ademi & aīa mea coar
taret de corpore. uenit ad me id ē malignus sps qui
me deceperat. ducens secū magnā demonum turbam;

Qui confestim absq; misericordia me rapuerunt. atq; plorantē
et miserabiles uoces emittentē ad tormina tulerunt; Cum
iam uersus romā tetenderēt; Verū cū ad siluā que inter
urbē & uillā que uocat̄ labicanū sita ē uenissemus: scs ia
cob; misertus nos post tergū nrm aduolauit. cōprehen
dens q; demonib; ait; Vnde uenitis. & quo tenditis. Aut
illi; O iacobe. certe nil ad te ptinet; Nam intantū nobis
credidit: ut semet ipsum interfecerit; Nos persuasimus.
nos fefellimus. nos eum habē debemus; Quib; ille; De hoc
ait qd quero nichil respondetis. s; xpianū uos decepis
se iactando gaudetis; Vnde malas habeatis grās. meus
eni pegrinus ē: quem uos habē iactatis; Vtiq; non
hunc impune feretis; Videbat̄ m iacob; iuuenis. & ue
nusti aspectus. macilentus. medij coloris: qui uulgo brun
dr; Illo g cogente romā diuertim. ubi prope ecclam
beati petri apli erat loc. uiridis & spaciosus. in planicie
aeris: in quo turba scōz innumerabilis ad cōciliū uene
rat; Cui presidebat dna uenerabilis di genitrix & p
petua uirgo maria: multis & preclaris pceribus dextra
leuaq; ei considentibus; Quā ego cū magno cordis mei
affectu cōsidare cepi: nūq eni in uita mea tā pulcram
creaturā uspiam uidi; Non magne s; mediocris erat sta
ture. pulcherrima facie. delectabilis aspectu; Ante eā
beat apls meus aduocatus pijssim. coram omnib; pti
nus consistit: & de satane fallacia qualiter me deuice
rat clamorē fecit; Que mox ad demones cōuersa. o in
quit miseri quid querebatis in pegrino dni & filij mei.
& iacobi fidelis sui: Satis uobis posset sufficere pena
ura. non esset opus ut eam augeretis malicia ura;
Post quā locuta ē illa beatissima. clementē sup me sua
lumina flexit; Demonib; autē magno timore cons
trictis. omnib; qui cōcilio pre erant dicentib; eos
contra aplm me fallendo iniuste fecisse: impauit dna
me ad corpus reduci; Scs g iacob; me suscipiens. cō

festim in hunc locū restituit; Taliť mortuus & resuscita-
tus sum; Qđ incole ipsius loci audientes. uehemter leta-
ti protin' eundē in domū suā tulerūt. ac ꝑtriduū secū
tenuerunt. diuulgantes ac demonstrantes illū in quo
dš ꝑ beatū iacobū tā insolitā rē opatus ē. atq: mirabi-
lem; Nam plage illi' sine mora sanate sunt. solis cica-
tricib; loco uulnerū manentib;. Loco ū genitaliū creū
sibi caro quasi uerruca: ꝑ q̄ emittebat urina; Expletis
dieb;. quib; habitatores loci illū secū pre gaudio tenu-
erant. parauit asinū suū. & cū socio paupe quē sibi
in uia iunxerat iter aggressus est; S; cū appropinquasset
ad beati apli limina. ecce socii q̄ eū reliquerant regre-
dientes obuiauerunt illi; Qui cū adhuc procul eēt. &
duos illos asinū minantes intuiti fuissent. locuti sunt
ad inuicē; Similes aiunt homines illi sunt sociis nrīs
quos reliquim'. alterū mortuū & alterū uiuū; Hec
animal qđ minant differt ab illo inquantū uidet. qđ
cū illis derelictū ē; Postquā autē eū appropinquaue-
runt. & mutuis agnicionib; sese cognoscere cepunt.
agnoscentes qđ actū fuerat uehemter exultauerunt;
Et domū uenientes. rē pordinē asseruerunt; S; his qui
resuscitat' fuerat. pquā á scō iacobo rediit. hoc qđ socii p'
enarrauerāt. re ipsa cōfirmauit; Nam ut res digesta ē
passim diuulgauit. cicatrices ostendit. & etiā qđ inferi-
ciori loco fuerat. multis hoc uide cupientib; demons-
trauit; Hunc hominē & omīa signa mortis ei. reue-
rentissimus hugo scs abbas cluniacensis. cū multis aliis
uidit. & pro admiracione hoc ut relatū ē sepius solitum
se uidisse asseruit. & nos apli amore. ne memorie delere-
tur litteris cōmendauim'. ✠ Ergo regi regū q̄ talia ac tan-
ta pro dilecto suo iacobo dignatus ē opari. sit dec' ⁊ glā
in scla sclor̄. amen;

✠ Percipientes oīb' ut p'os ecclās festū tanti miracli. ceteror̄q; miraclor̄ sci iacobi .v. die nonar octobris annuati dignis celebrent obsequiis,

Miraclm̄ .S. iacobi. a dno. pp. calixto conscriptum.

Cap. xviii

Nuper comes de scō egidio
nomine poncius. cū frē suo causa orandi ad scm

festim in hunc locū restituit; Taliť mortuus & resuscitatus sum; Qđ incole ipsius loci audientes. uehemter letati protin9 eundē in domū suā tulerṫ. ac ꝑtriduū secū tenuerunt. diuulgantes ac demonstrantes illū in quo dš ꝑ beatū iacobū tā insolitā rē opatus ē atq; mirabilem; Nam plage illi9 sine mora sanate sunt. solis cicatricib; loco uulnerū manentib; Loco û genitaliū creūt sibi caro quasi uerruca: p q emittebaṫ urina; Expletis dieb; quib; habitatores loci illū secū pre gaudio tenuerant. parauit asinū suū. & cū socio paupe quē sibi in uia iunxerat iter aggressus est; S; cū appropinquasset ad beati apli limina. ecce socii q eū reliquerant regredientes obuiauerunt illi; Qui cū adhuc procul eēt. & duos illos asinū minantes intuiti fuissent. locuti sunt ad inuicē; Similes aiunt homines illi sunt sociis nr̄is quos reliquim9. alterū mortuū & alterū uiuū; Hec animal qđ minant differt ab illo in quantū uideṫ. qđ cū illis derelictū ē; Postquā autē cū appropinquauerunt. & mutuis agnicionib; sese cognoscere cepunt. agnoscentes qđ actū fuerat uehemter exultauerunt; Et domū uenientes. rē p ordinē asseruerunt; S; his qui resuscitat9 fuerat. p'quā a scō iacobo rediit. hoc qđ socii ꝑ enarrauerāt. re ipsa cōfirmauit; Nam ut res digesta e passim diuulgauit. cicatrices ostendit. & etiā qđ insecreciori loco fuerat. multis hoc uide cupientib; demonstrauit; Hunc hominē & omīa signa mortis ei. reuerentissimus hugo scš abbas cluniacensis. cū multis aliis uidit. & pro admiracione hoc ut relatū ē sepius solitum se uidisse asseruit. & nos apli amore. ne memorie deleretur litteris cōmendauim9. Ergo regi regū q talia acta ta pro dilecto suo iacobo dignatus ē opari. sit dec9 & glia in secła seclorū amen;

Precipientes oib9 ut p os ecclas festiū tanti miracli. ceteroꝝq; miracloꝝ scī iacobi .v. die nonas octobris annuati dignis celebrent obsequiis,

Miraclm. S. iacobi. a dn̄o. pp. Calixto conscriptum

Cap. xviii

Nuper comes de scō egidio nomine poncius. cū frē suo causa orandi ad sc̄m

iacobum uenerunt; Qui cū ecclām in gressi fuissent.
& oratoriū quo corp' apli iacet ingredi pro suo libi
tu non potuissent. rogauerunt edilem ut eis idē orato
rii aperiret. quatin' nocte illa ante corp' apticū uigilias
facere potuissent; Cū autē suas preces effectu carere
uiderent. nam mos illic fuerat. ut post solis occubitū ianue prefati oratorij donec illucesceret mane clau
se manerent. ad sua hospicia tristes abscedunt; Quo
dū puenissent. pegrinos sue societatis om̄s ad sē iubet.
Quib: ad sistentib: dixit comes scm̄ se iacobū uelle ad
ire. illis secū pari animo comitantib: si forte illis p se
met ipsum dignaretr aperire; Cumq: illi concorditer li
benter q: hoc susciperent. parauerunt sibi luminaria
que manib: in eisdem excubijs tenerent; Vespe itaq:
facto. accensis luminarib: ecclām ingressi st. uiri nu
mero ferme ducenti; Qui uenientes ante beati apli ora
toriū. eleuata uoce precati sunt; Beatissime inquiunt
aple dei iacobe. si tibi placet qđ nos uenissem' ad te. aperi
nobis oratoriū tuū. ut nr̄as faciam' uigilias corā te; Om
ra res; Hec dū uerba finierant. & ecce eiusdē oratorij ia
nue tanto strepitu insonuerunt. ut om̄s q adcrant in mi
nutas partes. eas cōfractas fuisse putarent; Verū inspec
tis illis. repagula sere atq; catene quib: obserebantr. rup
ta atq; disiuncta sunt; Sicq; ianue sine manib: homin
inuisibili uirtute pate facte pegrinis. ingressum prebu
erunt; Qui uehementer letificati introierunt. tantoq:
magis ex eodē miraclo exultauert. quanto euidencius be
atum aplm inuictissimi impatoris militē uerissime uiue
re probauert. quē tā celeriter eoꝝ peticioni affuisse uide
runt; Qua inre ppendi potest. quā sit exaudibilis pie peti
cioni. qui seruoꝝ suoꝝ tā benign' affuit supplicacioni;
Tua g clemencia benignissime aple dei iacobe nobis subue
niat. quatin' sic satane fallacias in presentis uite curri
culo caueam'. sicq; bonis studijs patrie celestis inhe:ream'.

ut ad eam p xp̄m dn̄m nr̄m te opitulante ꝑuenire ualeamus. qui uiuit ⁊ regnat ds. p omīa scl'a scłoꝝ amen;

Miraculum .s̄. iacobi. a dn̄o. pp̄. calixto editum.

Cap. e ix

Notum ē omnib; tam clericis q̄. laicis cōpostelle cōmorantib; quendā uirū. nomine stephanū. uirtutib; diuinis preditū. dimisso episcopio atq; beati iacobi amore pontificali officio. a grecie partib; limina eidē apli petisse; Qui hui' mundi illecebris abrenunciauit. ut sic diuinis preceptis ad erere possit; Ad ppa q̄ redire recusans. ad custodes edis inqua preciosissimū talentū beati iacobi uidelicet corpus ⁊ decus ispanie recōditū ē accessit. seseq; ad eoꝝ pedes pro uoluens petiit. ut preciosissimi apli amore pro cuius dilectione hui' scli delicias ⁊ terrenas uoluptates post posuerat. int' in eccl'a secretū sibi locū cōcederent ubi assidue oracioni sibi uacare liceret; Illi ū licet uilē habitū portantē. nec quasi epm s; ut paupē pegrinū sehabentem despectui non habentes. immo iuste peticioni sue consencientes. admodū cellule quoddā tugurium ex iunceis teximinib; constructū. int' in beati apli basilica. unde recta fronte altare inspicere posset parauerit; In quo die noctuq; ieiuniis. uigiliis precib; inuigilans. celibē ⁊ beatissimam duxit uitā; Quadā uero die cū solite oracioni demore uacaret. turba rusticoꝝ ad speciale festū preciosissimi iacobi cōcurrens. seq; iuxta illi' scissimi uiri cellulam in presencia altaris sistens. dm̄ aplm his uerbis rogare cepit; Beate iacobe bone miles. ab instantib; malis ⁊ futuris nos subleues; Qd uerbū ille scissim' uir dei indigne ferens. qd rustici scilicet illū militē uocauerāt. increpans eos dixit; Stultissimi rustici. gens fatua. beatū iacobū non militem s; piscatorē uos uocare cōuenit; Cōmemorans illum cū aduocē dnīcā relicto piscatorio officio dnm secutus ē; Et illud qd postea hominū piscator effectus ē; Insequenti quippe nocte diei illi'. qua scissim' ille uir de beato iaco-

bo illut comemorauerat. beatus iacobus candidissimis uestibus ornatus. nec non militaria arma titanis radios excedencia indutus: quasi miles effectus. duas claues insuper manu tenens apparuit; Quem tercio uocans: sic alloquutus est; Stephane serue dei. qui me non militem. sed piscatorem uocari iussisti: eo namque taliter tibi appareo. ut me deo militare. eique athletam esse. meque in pugna contra sarracenos. xpianos ante ire. et pro eis uictorem existere: amplius non dubites; Impetraui enim a domino: ut uniuersis me diligentibus; ac recto corde inuocantibus; protector sim et adiutor periclis in cunctis; Et ut firmius hoc credas. Cum his clauibus; quas manu teneo. portis conimbrie urbis apertis. que septem annis a ferdenando rege xpianorum obsidione premitur: crastina die hora tercia intromissis xpianis. eorum reddam potestati; Hoc dicto: ab eius occulis euanuit; Sequenti uero die matutinis expletis. saniorem partem tam clericorum quam laicorum aduocans: que occulis uiderat. auribusque audierat ordine eis enarrauit; Quod postea multis argumentis uerum esse comprobatum est; Diem enim et eram scripserunt. quibus post captam ciuitatem nuncii a rege missi ueritatis testimonium prebuerunt. asserentes in illa die et hora urbem predictam captam esse; Cognita quoque sibi ueritate prefatus stephanus dei seruus. beatum iacobum omnibus in milicia se inuocantibus preualere asseruit. et pro ueritate certantibus illum inuocandum esse predicauit; Ipse uero ut eius patrocinium consequi mereretur. penitenciam sibi augmentans. et efficacius oracionibus inuigilans: ibidem totum tempus uite sue in dei seruicio consummauit. ac tandem in beati apostoli basilica sepulturam honorifice accepit; A domino factum est istud. et est mirabile in occulis nostris; Regi quoque suppremo sit decus et gloria. in secula seculorum amen;

Nota preferencia santo Iaco

hic ferdinand ... fuit captio ...

Miraculum s. iacobi a domino papa calixto scriptum.

Cap. xx

Multorum itaque temporum labente curriculo. cum iam nostris temporibus multis miraculorum signis beatissimus iacobus apostolus per totum

orbem longe lateq; refulsisset. accidit ut bellū maximum
inter comitē fonti scalearie et aliū militē suū nomine Guil-
orire[t]; Qui cū i pugnā cōtra ipsū comitē firmit̄ eq̄taret.
cū suis militib; utriq; in bello cōuenerit; S; deficiente exer-
citu militis uertit terga. et idem miles in bello captus.
in presenciā comitis ductus est; Cūq; comes ipse eū de-
collari precepisset. et miles clamare cepit uiua uoce. iacobe a-
postole dei. quē herodes iherosolimis gladio occidit. adiu-
uame et libera me. spiculatoris gladio ē ictū in merso col-
lo. erectis ad celū manib; sustinuit. et nichil lesionis in
eo cōparuit; Videns autē spiculator qđ cū acumine gla-
dij nocere ei non poterat. direxit mucronē in uentrē ipsius
ut sic eū perforaret; Beatus uero iacob; sic illū ebetauit. qđ nec
ictū eius ipse persensit; Cumq; ad hec comes omsq; qui simul
aderant mirarentur. iussit eū in castro suo uinctū reclu-
di; Mane autē futuri diei incipiente. eo beatū iacobū inter
suos gemitus inuocante. ecce ipse apl's corā eo stans ait; ec-
ce adsum quē uocasti; Tunc impleta ē domus ipsa tanto
odore et serenissima luce. qđ omēs milites et qui ibi ade-
rant in paradisi amenitate se sitos ēē crederent; Atq; in
ipso fulgore precedente. beato iacobo ac manu eū tenen-
te. corā omīb; usq; ad portā postremā castri. factis qua-
si cecis custodib; peruenit; Et apertis ianuis. ambo pariter
usq; ad unū miliariū extra muros processerunt; Unde
factū ē. ut iste miles statim amore beati iacobi accensus.
ad eius corpus et ecclam in die translacionis eius peruenit. et oīa
ut supra diximus ordine enarrauit; A dño factū ē istut.
et ē mirabile in oculis nr̄is; Regi supremo sit decus et
glā. in scla scloꝝ. Amen;

cap. xli

Miraclm s. iacobi. a dño pp. calixto conscriptum.

Nostro itaq; tempore quidā uir inclitus burgun-
die. nomine Guibt̄. ab annis quatuordecim
suoꝝ passus diminucionē membroꝝ ita ut
neq; gressum mouere posset. impotens dolo-

equis suis cum uxore sua et seruis propriis ad scm iacobum profectus est. Qui cum in hospitale eidem apli. nolens alibi hospitaretur prope ecclam. in somno admonitus est: ut quousq; beatus iacob; sua membra constricta extenderet: in ei' eccla semp oratiōni insisteret. Cum itaq; in aplica baselica duab; noctibus uigilaret: tercia nocte inuigilans orationi. ueniens beatus iacob; apprehendensq; manum ei' erexit eum. Qui cum interrogaret eum quis esset. ego sū inquit iacobus apls dei. Tunc homo restitutus sanitati: per tredecim dies in ei' eccla uigilauit. et hec proprio ore cūctis reuelauit. A dno factum est istud. et est mirabile i oclis nris. Regi ergo suppremo sit dec' 7 gla in scla sclor. amen. amen.

Miraculū .S. iacobi. a dño calixto pp. editum. — Cap. ee u

ANNO dnice incarnationis. .ō. c. quemdam ciuem barquinonensē. sci iacobi baselicā hous gallecie pegrinationis causa fertur aduenisse. Qui cum ab aplo tantum peteret ut eū a captione inimicor suor liberaret. si forte in ea caderet: ad propria reuersus. negotiis causa siciliam profectus: a sarracenis in mari captus est. Quid plura: Per nundinas et foros tredecies uenditur et emitur. Qui u eum emebant: beato iacobo catenas et uincula ei' conterente. tenere nequibant. Primo uenditur incorociana. scdo aput urbē iazeram in yslauonia. tercio in blasia. quarto in turcoplia. quinto in psiđe. sexto inindia. septimo in ethiopia. octauo in alexandria. nono in affrica. decimo in barbaria. undecimo in beserto. duodecimo in bugia. tredecimo in urbe almaria: in qua cum esset a quodam sarraceno duplicibus catenis fortiter circa crura nexus: beatum iacobum altisonis ei implorantī idem apls apparuit dicens. Quia dum esses in baselica mea tantum a me petisti deliberationem corporis tui et non anime salutem: in his periculis lapsus es. S; quia dns misertus est tibi. misit me ad te: ut ab his ergastulis eruā te. Ilico disruptis catenis ei' p medium: ab oculis ei' beatus

N o nba anī l x

aplos disparuit. Itaq; homo ille solutus a uinculis p urbes et
castella sarracenorũ quandam partem catene. in testimonio
tanti miraculi manib; ferens: ad terrã xpianorũ uidentibus
sarracenis palam cepit redire. Cumq; aliquis paganus illi ob-
uiaret: eumq; cape temptaret. ipse ostendebat ei partem ca-
tene. et statim aduersarius ab eo fugiebat. Multa etiã ag-
mina leonum. ursorũ. leopardorũ. et draconum illum gra-
dientem p deserta loca deuorare appetebant: s; uisa catena
quam apls tetigerat procul ab eo recedebant. Hunc hominẽ
ad beati iacobi limina denuo regredientem. catenam manib;
ferentem: nudis etiam pedib; ac excorians: inter stellam et
grugnum ueraciter egomet repperi: et hec omnia michi enar-
rauit. A dño factum est istud. et est mirabile in oculis
nris. In hoc ergo exemplo illi sunt corripiendi. qui petũt
a dño scisq; suis aut uxorem. aut terrenam felicitatem. aut
honores. aut censum. aut inimicorũ letum. aut cetera his
similia. que ad proficuum corporis solummodo ptinent:
non que ad anime salutem. Si corporis necessaria sunt pe-
tenda: igitur anime uita idẽ bone uirtutes. fides scilicet.
spes. caritas. castitas. paciencia. temperantia. hospitalitas.
largitas. humilitas. obediencia. pax. perseuerantia. et cete-
ra his similia. magis sunt petenda: e quib; ipsa aia in sider-
is sedibus: sit coronata. Quod ipse prestare dignetur cuius
regnum et imperium sine fine pmanet in secla seclorũ amen. amen

Finit codex secundus.
Ipsum scribenti: sit gla sitq; legenti.

INCIPIT LIBER TERCIUS SCI IACOBI:

Capitulum .i. Translatio magna sci iacobi.
Post saluatoris nri passionem. F° CLVI
Capitulum .ii. Epla bti Leonis ppe

Noscat fraternitas ura dilectissimi. f° cl vi
Capl'm. III De tribus festiuitatibus sci iacobi & de processione adefonsi regis. Beatus lucas euglista in actib; aplor. f° cl ie
Capl'm. IIII. De tubis sci iacobi. Traditur qd ubicumq; f° c le

Incipit prologus bti calixti ppe. super translationem bti iacobi maioris.

Cap. I.

Hanc beati iacobi translationem a nro codice excludere nolui: cum tanta prodigia et trophea ad decus dni nri ihu xpi & apli in ea scribantur. que etiam minime ab epla discordat. que bti leonis nomine intitulatur. S; sciendu quia beatus iacob; plures discipulos. s; duodecim speciales habuit. Tres in therosolimitanis horis elegisse legitur: quor ermogenes presul effectus. et filetus archidiaconus post eius passionem apud antiochia. multis miraculis decorati. sacra uita in dno quieuerunt: et beatus iosias herodis dapifer una cum aplo mrio extitit laureatus. Nouem u in gallecia dum adhuc uiueret apls elegisse dicitur: quoru septem. aliis duob; in gallecia predicandi causa remanentib; cum eo iherosolimis perexerunt: eiq; corpus post passionem p mare ad galleciam deportauerunt: de quib; beatus iheronimus in mrologio suo. sic didicit a bto cromatio scripsit: qd sepulto in gallecia beati iacobi corpore. ab aplis petro et paulo infulis episcopalibus aput romam ordinantur: et ad predicandum dei uerbum ad yspanias adhuc gentili errore implicatas diriguntur. Tandem uero predicatione sua in enarrabilibus gentib; illustratis. Torquatus acci. Tisephons uergu. Scds abula. Endalecius urci. Cecilius heliberri. Esicius carcese. Eufrasius eliturgi. scilicet idus maii quieuerunt. Extat obtimum miraculum usque hodie in testimonio preciose mortis eor. Nam ut inquit in prefata sollempnitate eorum. uigla scil. aput accintinam urbem ad sepulcru sci torquati retro ecclam annuatim arbor

oliue diuinitus florens. maturis fructib; honestatur. e quib; oleum ilico agitur. unde lampades ante ei⁹ altare uenerandum accenduntur. Alij uero duo discipuli athanasius scilicet et theodorus. ut in ipsa beati leonis ep̄la scribitur. iuxta ap̄licū corpus. unus ad dexteram et alius ad leuam sepeliuntur. Nec cuiquam debet uideri qđ athanasius sit esicius. cum alter sit esicius. et alter athanasius. S; qđ de libello huius translationis circa quendam beati iacobi p̄egrinum nr̄is temporibus accidit. nobis est dicendum.

Clericus quidam michi notus sc̄i iacobi amator et p̄egrinus. hanc translationem cum quibusdam aliis ap̄li miraclis. uolens secum ad patriam suam deferre. cuidā fredernando scriptori in urbe eiusdem ap̄li scribere fecit. et uiginti rothomagenses in precium impetijt. Qui cum libellū dato precio acciperet. et in ap̄lica baselica angulo quodam secrete solus legeret. sup̄ gremium suum tot nummos quot scriptori dederat repperit. quos a nullo mortali. sed ab ap̄lo diuinitus imposuisse credidit. Qua propter beatus ap̄ls largissimus remunerator esse creditur donis celestib;. qui tam cito seruum suum terrenis remunerauit muneribus. Explicit Prologus.

Incipit translatio sc̄i iacobi ap̄li fr̄is sc̄i iohis ap̄li et euangliste. que .iii. kl. ianij celebrat᷑. qualit᷑ a iherosolimis translatus est in galleciam.

cap. ii

Post saluatoris nr̄i passionem. eiusdemq; gl̄osissimum resurrectionis tropheum. mirabilemq; ascensionem. qua patrium usq; scandit ad solium. nec non et paracliti pneumatis. flammiuoma sup̄ ap̄los effusione. sapientie radio irradiati. ac celesti gr̄a illustrati. passim gentib; nationib;q; quos ide elegerat. xp̄i nom̄ sua p̄dicatione patefecerunt discipuli. Quorum precluenti numero mire uirtutis sc̄s extitit iacobus. uita beatus. uirtute

mirificus: ingenio clarus. sermone luculentus: cui⁹ uterinus.
iohs habetur. euangelista et apl's. Huic nempe gra fuit tan
ta concessa diuinitus: ut etiam idem inestimabilis glie dns. in
comparabili claritate: coram ei⁹ uisib;. sup montem thabor tran
sfigurari non sit dedignatus: adstantib; cum eo petro et iohe.
ueridicis testib;. Hic uero aliis diuersa cosmiclimata ade
untib; nutu dei hesp'ie horis appulsus. hominib; ibi degenti
bus. patriaq; incolentib;. uerbum dei predicando disserit
intrepidus. Ubi dum parua seges: que tunc excoli uellet:
inter spinas fructifica inueniretur: paululum commoratus:
fertur septem clientulos preelegisse xpo subnixus: quor
nomina hec sunt. Torquatus. Secds: endalecius. tissephons:
eufrasius. cecilius: ysicus. quor collegio lolium euellendo
extirpans radicitus. uerbiq; semina telluri diu sterili per
manenti: committere propensius. Cumq; dies immineret
supremus. iherosolimam tendit festinus. a cui⁹ contuber
nali solacio predictor uernulatum nullus extat subtract⁹.
Quem saducea ac pharisaica dum stipat manus improba.
antiqua serpentis illecta uersutia. innumera opponit de
xpo proble mata. Uerum sci spe debriatus gra. ei⁹ elo
quentia a nemine est supata: unde eor fremens ira: fu
rit in eum acrius incitata. Que intantum stimulante in
uidie zelo. succenditur atq; baccatur: uti importunitate seua
uiolentor impetu caperetur. herodisq; psentie necem per
cepturus traderetur. Qui capitali ac digladiabili sententia
plexus. rosei quoq; cruoris sui unda pfusus. triuphali milio
coronat⁹: ad celu euolat inmarcessibili laurea laureatus.
Exanime u corp⁹ magistri sui discipli furtim arripientes: stimo
cum labore et perita festinatione ad littora deueniunt naui
sibi paratam inueniunt: quam ascendentes alto pelago.
committunt: atq; die septima ad portum hiriie. qui est in
gallecia perueniunt. remisq; desiderabile solum carpunt.
Hec est hesitandum rerum auctori. tunc temporis copio
sissimas grates. ac digna persoluisse preconia: tu p tanto

munere sibi a deo concesso. cum eo quoniam nunc piratarum
insidias. nunc uitabundas scopulorum allisiones. nunc hyan
tium oceas uorticum absque ullius detrimento transegerant
fauces. Igitur tanto ac tali subnixi patrono ad cetera suis
usibus profutura animos intendunt quemque suo uiri requiescen
di locum dominus preelegerit: explorare pertemptant. Itaque tinne
re adouentem directo. in cuiusdam matrone luparia nomi
ne prediolum fere quinque miliariis ab urbe semotum sanc
tum comportant atque deponunt loculum. Quis autem
illius fundi possessor habeatur sciscitantes: quordam cum pro
uincialium ostensu comperiunt: sueque indaginis compotes effecti
uehementissime atque ardentissime gestiunt. Demum quippe
feminam adeuntes collocutum. narrantesque per ordinem rei
euentum: sibi impendi quoddam expetunt delubrum: ubi ad
adorandum statuerat simulacrum. atque illic demo quoque
gentilitatis errore frequentabatur phanum. Que clarissimis
natalibus orta. hac etiam suprema interueniente sorte uiro
uiduata. tam etsi sacrilege fuisset superstitioni dedita: non
sue nobilitatis oblita iuxta nobilium et ignobilium sese
appetentium abdicarat coniugium: ne tamquam scortum pri
orem pollueret maritalem thorum. Hec quidem eorum peticio
nem et uerba sepius reuoluendo: priusquam responsum da
ret ullomodo. cogitat cordis intimo: quonam modo eos tra
deret ferali exterminio. ac tandem sermonem reciprocat se
uiens in dolo. Ite inquit petite regem qui moratur indugio.
locumque postulate ab eo: in quo uita sepulturam patris mor
tuo. Cuius dictis parendo pars exequiarum ritu. apiceum
corpus uno excubat in loco: parsque ocissime ad regale pa
lacium calle peruenit citato: anteque eius ducti presentiam eum
quidem more salutant regio: qui et unde sint. et quamobrem
aduenerint aperiunt narrando. Rex autem licet in exordi
cionis inicio libenter eorum. auerteret assercionem: atten
tus atque beniuolus. tamen incredibili stupore attonitus:
esitans quid sit acturus. demoniaco iaculo iaculatus:

clam insidias tendi atq; christicolas necari iubet. ad modum efferus. Ast enimuero hoc uelle dei comperto. clanculum diuertendo. prope abscedunt fugitando. Ut autem regi est intimatum de eorum fuga. acerrima commotus ira. rabbidi quidem leonis imitatus ferociam. cum his qui in eius erant curia. fugientium deicolarum. pertinaciter insequitur uestigia. Cumq; iam ad id foret uentum quo pene crudelium manib; cederentur. cuidam fluminis isti trepidantes. illi confidentes una subeunt pontem. uno eodemq; momento. cum subito dei omnipotentis iudicio. quem gradiebantur pons dissoluitur cemento. ac funditus diruitur. simul ab alto. Sicq; decreuit delibata iudicis eterni regis censura. quatinus ex omni insecutorum turba. nec unus quidem superesset. qui ea que fuerant gesta. renuntiaret regis in aula. Sancti autem ad armorum lapidumue corruentium sonitum. sua uertentes capita. dei preconanda insonant magnalia. prospectando magnatum corpora. equosq; et militaria arma. miserabiliter totata sub fluminis unda. aut secus. quam quondam in plebe exercitus acceperat canopica. Igitur dei auxiliatrice dextera adiuti atq; erepti. ac re animati ac accensi salubrem usq; ad prefate matrone domum. peragunt callem. edocentq; quemadmodum regis sententia exasperata. eos perditum ire uoluerit in necem. et quid deus in eum egerat ad sui ultionem. Insuper efflagitando instant. uti domum predictam demoniis dicatam deo concedat dicandam. Idola manu facta que nec sibi prodesse. nec aliis possunt obesse. queq; oculis non uident. non aurib; sermonem audiunt. non narib; odorant. et que penitus nullo membrorum officio utuntur. respuat hortari insistere. Cuius mens quoniam in regis diuersione. de propinquorum aut affinium morte uerebatur commota. ideoq; salubris consilii uti sepe fieri in humanis solitum est reb; ignara. longe aliter quam dicebantur fraudulenti ac friuola machinabatur machinatione cassa. Dum uero adhuc uehementius eam urgerent precib; . ut uel predioli aliquantulum ad sacratissimi uiri membra preberet.

humanda: noua ac inusitata meditata prelia. putans eos aliquo
posse interire dolo. huiuscemodi sententiam est exorsa. Quan
doquidem inquit uitam tam efficaciter intentionem ad hoc
cerno intentam fore. nec quando ab ea uos desipere uelle: sunt
michi domiti boues quodam in monte. quos euntes assumite:
ac quicquid uobis maioris uisum fuerit utilitatis: que necessa
ria erunt cum eis deferentes edificate. Siquid uictus defue
rit: propense uobis ac illis impertire curabo. Hoc apostoli uiri
audientes: neque muliebria figmenta perpendentes: gratanter
adeunt. ad montem usque perueniunt: at aliud quam non me
rebantur cernunt. Dum enim montis confinia gressibus
calcant: ex inprouiso ingens draco cuius frequenti incursu
uillarum habitacula. circum circa uicina eadem tempestate
agebantur. deserta: proprio digrediens abantro in sanctos dei fla
miuomos ignes euomendo quasi impetum facturus euolat
exicium minando. Quem contra fidei dogmata recolendo.
inpauide crucis munimina intentando. illum propulsant
resistendo. dominicique signum signatis ferre non ualens: uentris
rumpitur medio. Quo bello peracto: oculorum figentes lumina
celo. regi summo. uota reddunt cordis abimo. Demum ut
demonum frequentia illinc omnino esset explosa. aquam exor
cizant. quam totum super montem undique aspergunt. Is autem
mons antea uocitatus illicinus quasi diceretur illiciens. quod plures
ante id temporis mortalium male illecti: ibi ritum demoniis
exibebant. ab his mons sacer. idest mons sacratus appellatus est. In
de quoque boues dolose sibi pollicitos perlustrando habentes:
procul contemplantur indomitos: ac mugientes cornibus sum
ma fronte aggerem uentilantes. pedumque ungulis fortiter
terram terentes. Quos sese per montis deuexa irruitando et montis
crudelitatem cursu infestissimo minitando: tanta exemplo
lenitatis irrepsit mansuetudo: ut qui prius precipites atroci fe
rocitate ad inferendam cladem properabant currendo: submissis
colla sanctorum manibus cornua deponunt ultro. Sancti uero corporis
delatores. mulcendo animalia. ex immitibus mitia facta: absque mo

ra sup imponunt iuga. ac recta incedendo semita. iugatis
tauris intrant mulieris palacia. Illa quidem stupefacta mi-
ra agnoscens miracula. his tribus euidentib; signis excita. cor-
obtemperans petitioni: ex proterua obediens facta. illis domun-
cula tradita: et trino fidei nomine regenerata. sua cum fami-
lia, xpi nominis efficitur credula. Sicq; inspirante deo fidei
dogmate imbuta: que pri9 fantastico errore delusa efflagi-
tauat humilis et prona sup erecta: proterit ac frangit simu-
lacra quoq; sub ei9 fuerant dnatu fundit diruit phana. Qbus
obrutis. atq; minutatim in puluerem redactis. cauato in
altum solo construitur sepulcrum miro ope lapideo u apli
cum reconditur corpus artificiali ingenio. Cui9 quantitatis ecla
eodem supedificatur in loco: que altari ornata diuo felicem
deuoto pandit aditum pplo. Post aliquantum u temporis
ab eidem apli alumpnis fidei agnitione plebib; edoctis. sca-
lentib; pri9 campis. celesti rore roratis breui adoleuit fecun-
da ac deo multiplicata messis. Duo autē magistri pedissece
pro reuerentia illi9 dum summo cū affectu prefatū sepulcrū
puigiles indesinenter puigilarent: definito dubio termino
uite: nature debitum psoluentes. felici excessu spm exala-
runt. celisq; animas gaudendo intulerunt. Quos precep-
tor non deserens egregius: celo itaq; secum collocari obti-
nuit diuinit9. stolaq; purpurea purpurat9 i etherea curia suis
cū asseclis micat redimit9 corona. miseris se deposcentib;: in-
uicto suffragio patrocinaturus. Auxiliante dno 7 saluatore
nro ihu xpo. cuius regnū et imperium cū patre et sco spu per-
henniter manet in scla sclor. AMEN.

Cap. iiii

Incipit epistola bti leonis pp. de translatione bti
iacobi apli: que .iii. kl ianu celebratur.

Noscat fraternitas ura dilectissimi
rectores totius xpianitatis. qualiter in
yspania integrum corp9 beatissimi iaco-
bi apli territorio gallecie translatū ē.
Post ascensionē nri saluatoris ad celos.

aduentumq; sci spc sup discipl'os ab ipsa passione xpi in re-
uolutione anni undecimi. tempore azimor beatissims iacob;
apl's plustratis iudeor sinagogis iherosolimis captus ab
abiatar pontifice. simul cum iosia suo discipl'o iussu herodis
capite plexus est. Sublatu est aute corpus illi scissimi iaco-
bi apli a discipulis suis nocte pre timore iudeor. q angelo
dni comitante puenerunt in ioppem ad litus maris. Ibi
uero hesitantes ad inuicem quid agere deberent ecce nutu
dei assunt parata nauis. Qui gaudentes intrant in eam
portantes alumpnum nri redemptoris. erectisq; uelis simul
cum prosperis uentis. cum magna tranquillitate nauigan-
tes sup undas maris. collaudantes clementiam nri salua-
toris hyrie puenerunt ad portum. Ibi pre gaudio cecinert
hunc dauiticu uersu. In mari uie tue et semite tue in aqs
multis. Egressi de naui deducentes deposuerunt beatissi-
mum corpus in quodda prediolum uocitatum nomine li-
beru donum. distante a prefata urbe fere. vii. milib; ubi
nc ueneratur. Quo in loco inuenerunt uastissimu idolu
a paganis constructum. Ibi u circumspicientes inuenerut
criptam. in qua erant ferrea instrumenta. cu quib; artifi-
ces lapidu erant assueti agere domor edificia. Gaudentes
igitur ipsi clientuli. prefatum idolum diruerut. atq; minu-
tatim in puluere redegerunt. deinde cauantes in altu posue-
runt firmissimum fundamentu. ibiq; desup fecerut parua
arcuatam domum. ubi construxert lapideo ope sepulcru.
ubi artificiali ingenio conditur corpus aplicum. Super-
edificatur ecc'la quantitate minima que altari ornata di-
uo. felicem deuoto pandit aditum populo. Post humatio-
ne scissimi corporis laudes celebrauerunt supno regi psalle-
tes hos dauiticos uersus. Letabitur iust in dno. et spabit
in eo. et laudabuntur oms recti corde. Et iterum. In me-
moria eterna erit iustus. ab auditione mala no timebit.
Post aliquantulu u temporis ab eisdem apli alumpnis. nsi
dei agnitione plebib; edoctis. biuii adoleuit fecunda ac

deo multiplicata messis. Inito autē salubri consilio: duo clie-
tuli remanserunt ibi ad custodiendum preciosissimum tale-
tum. beati scil' iacobi corpus ueuerandum. quoꝝ un' dict'
est theodorus. alter ū athanasius. Alij ū discipli dō co-
mite adp̄dicandum yspanias ingressi sūt. ut premisim'. illi
duo discipli pedissequi. pro reuerentia illi' magistri cū summo
cum affectu prefatum sepulcrum puigiles indesinent' puigila-
rent. iusserunt se post obitum suum a xpianis iuxta magistrū
suū. unus ad dexterā illi'. et ali' ad sinistrā sepeliri. Sicq; de-
finito termino uite. nature debitum psoluentes. felici exces-
su spm exalarunt. celoq; animas gaudendo intulerunt. Qs
preceptor non deserens egregius. celo traq; secum collocari
obtinuit diuinitus. stolaq; purpurea in etherea curia cum
eisdem discipulis gaudet ornatus corona. miseris se deposcē-
tibus inuicto suffragio patrocinaturus. Auxiliante dño
et saluatore nr̄o ihu xpo. cuius regnum et imperium cum
patre et spu sc̄o phenniter manet in sc̄la sc̄loꝝ. amen.

Calixtus pp̄. de tribus sollempnitatib; sc̄i iacobi. Cap. iiii.

Beatus luchas euangelista in actibus aploꝝ os-
tendit beatum petrum aploꝝ dieb; azimoꝝ
ab herode carcere fuisse retrusū. ubi dicit.
erant autem dies azimoꝝ. et cetera. Ibeatū
iacobum ante pascha ab eodem herode fuisse
occisum. scil' tempore famis que p̄nunciata primo
fuit. p agabū propham. et facta sub claudio
impatore romano extitit. Sic enim ait. Eo-
dem autem tempore misit herodes rex manus ut affligeret
quosdam de eccl'a. occidit autem iacobum fratrem iohnis
gladio. Tempus passionis beati iacobi ostendit. et etiam p-
sonas temporis. sed certum diem tacet. Que scilicet dies cū
p multa tempora olim cunctis esset ignota. tñ cuidam fide-
li. michi noto. sp̄ali uisione ostensa est. Videbatur enim Visione
illi in nocte que est in uigilia annunciationis beate marie
uirginis quia dum beatus iacobus ad concilium herodis.

iudicaturus in quãdam aulam duceretur. facta est altercatio
magna in populo iudeorum et gentilium. dicentibus aliis quia
purus apostolus non debet occidi. aliis econtradicentibus quia
debet. Denum ab herode iniusto iudicio iudicatus.
ad passionis locum per manus nephandorum herodianorum
collo etiam uinculis alligatus extra urbem ducitur et de
collatur. Statimque inclitus quidam. qui quasi prelatus erat
lacrimabiliter ac dulciter illum plangendo. de eo ad plebem
in aula regia sic loquitur dicens. Circa terciam est iudi
catus. et circa nonam ut xpc est passus. Tali scilicet die
et hora qua magister passus est et discipulus. Alii ibant
ad negocium suum. uel ad opus faciendum. ipse autem ibat
ad dignum opus suum. idest ad promerendã martirii coronã.
Alii ibant ad comedendum et potandum. ipse ibat ad ac
cipiendum beatum cibum potumque passionis. per quem ac
cipere mereretur uite eterne indeficientẽ potum. ante illi
a dño sic promissum. Calicem quidem meũ bibetis. Sed hãc
iheronimus et passionem octauo kl augusti celebrandam
pri in martirologio suo quem ad scõs epõs cromatium et elio
dorum scripsit. deinde beatus alexander papa eodem die cele
brare illam precepit. quando uincula sci petri prima die
kalendarum augusti colere instituit. Quo scilicet die
ut in istoriis scribitur romanis eidem petri catenas. ab eu
doxia imperatrice a iherosolimis in roma longe ante dela
tas. in sacrario sci petri aqua benedicta. et oleo sco lotas
ipse papa recondidit. et sollempnitates quas eodem
die gentiles antea ex more sub augusti cesaris hono
re. pro eo quod ipse cesar antonium et cleopatram a
serpente lactatam. antea in kalendis sextilibus prima scilicet
die augusti deuicerat excolebant. uersa uice. sub beati
petri ueneratione colere precepit. Item consimili die fi
lia cuiusdam quirini principis romani. consilio prefa
ti pape. ab eodem quirino carcere retrusi. beati petri cõ
pedes osculauit. et ab ingenti egritudine q tenebat euasit.

[Margin note:] Sed / n. dicet ora passe / B. ia.

[Margin note:] Lo / Non quod bap. iheronimus / [illegible] in istorie p / bone apli. [illegible] / a xii kl [illegible] / x li [illegible]

et beatus papa satis faciente sibi eodē quirino a carcere
recessit; Denique beatꝰ beda scē eccl̄e luculentꝰ doctor. pre
fato die beati iacobi passionē debe excoli corroborauit.
in martirologio suo scribens atq; dicens; Julius in q̄
dris bis gaudet ferre kalendis. Jacobū fr̄emq; iohis
more colendum. Jtaq; oct̄. kl̄. aprilis patit̄. et. v. iii. kl̄
aug. ab hyria usq; ad cōpostellā fert̄. et. iii. kl̄. ian. se
pult̄e tradit̄. Materia eni et hopꝰ sepult̄e ei ab augusto
mense usq; ad ianū ad faciendū pdurauit; Merito ergo
scā ecclesia sollempnia passionis beati iacobi ⁊ uincl̄a
sci petri prefatis dieb; celebrare cōsueuit. q̄a si circa pa
cha eadē sollempnia celebraret. institutū officiū aut
paschale aut quadragesimale. illiꝰ diei scit q̄ eadē sollēp
nia euenirent. in digne dimitteret; Multociens beate
marie ṽginis annunciacio que. v. iii. kl̄. apl̄. excoli de
bet. ut int̄ ramos palmarū et pascha ut in ebdomada
resurrectionis euenit. ⁊ nullatenꝰ celebrari plenarie
potuit. fert̄ qđ translacionis ⁊ electionis bi iacobi ce
lebritatē. iii. die kalendarū iani inclit̄ impator hyspanꝰ
aldefonsus. bona memoria dignꝰ. celebrare int̄ gallecia
nos instituit. pusq̄ nr̄a autoritate corroboraret; Non
minꝰ translacionis sollempnitatē q̄ passionis credebat ēē
celebrē. q̄a in ea alumpni dn̄i corporale solaciū plebs gal
leciana gaudens suscepit; Jn hac quidē celebritate rex
uenerabilis sub ueneracione. xii. aplor̄. duodeci marcas
argenteas. totidēq; talenta aurea sup aplicū altare ue
nerandum. ex more ad missam offerre. ac insup stipendia
ria dona ⁊ graciosā premia militib; suis prebe. eosq;
uestib; siricis ⁊ palliis uestire. scutigeros habitu mili
tari ordinare. nouos milites preparare. cunctosq;
aduenientes tā notos q̄ ignotos diuersis ferculis pas
cere. nulli etiā paupi curie sue ianuas claude. s; pre
cones ut om̄s tubarū sonitu ad prandia uocarent
ob tanti festi honorē solebat ammonere; Hic uero

Festū miracloꝝ s. iacobi q̄. v. die nonas octobris colit̄. q̄t hoīē q̄ se ipsū āmonē te diabolo occi dat bīs apl̄s sus citauit. cet̄aq; miracla scē. bīs anselmꝰ pꝰ co lere precepit; et nos hoc idē affirmamꝰ.

de honorabile processione sti Jacobi

indumentis regalib; indutus. agminib; militū. & diuersi-
tis ordinib; herou accomitatū undiq; circūfult⁹. circa bti
iacobi basilicam in pcessione. festiuo more regali hac die
in cedebat; Mirabile sceptrū argenteū imp̄ij ẏspa-
ni quē rex uenerabilis manib; gestabat. florib; aureis
opib;q; diuersis. cunctisq; lapidib; preciosis insculptum
effulgebat; Diadema aureū quo rex potentissim⁹ ad aplu
cum dec⁹ laureat⁹ erat. esmaldinis florib; nigellinisq;
omīb opib;. q; preciosis lapidib;. peccudūq; uolucrū lucidissimis
q3 imaginib; decoratū erat; framea bis acuta que corā
rege nudata ferebat̄. aureis florib; ⁊ lucidissimis litteris. po-

Io de archiepiscopo sti Jacobi

mo aureo ⁊ cruce argentea nitidificabat̄; Corā illo an-
tistes iacobita infulis episcopalib; indutus. mitra candi-
da tect⁹. caligis de auratis calciat⁹. aureo anulo ornatus.
albis cirotecis indutus. eburneaq; uirga pontificali deco-

i. p(ro)ssionio ⁊ cardinali... qui sunt ... mitrati

ratus. co epis suis circūfult⁹ decent̄ preibat; Clerus ūq
ante illū in cedebat. uenerabilib; ornatib; decoratus
erat; Cappe enī pallee quib; septuaginta duo canonici
iacobite induebant̄. preciosis lapidib;. nodulisq; argente-
is. florib⁹q; aureis. fimbriis obtimis. ante ⁊ deorsū ingi-
ro. mirabili m̄ opabant̄; Alii siricis tegebant̄ dalmaticis:
que fasciis aurifrisiis ab humeris usq; deorsū mirabili
pulcritudine decorabant̄; Alii insup collariis aureis oī
genere lapidū preciosoꝝ insculptis tegebant̄. bolisq; au-
reis. mitris obtimis. sendaliis aptis. zonis aureis. stolis au-
rifrisiis. manipulis gemmis ornatis. decent̄ uernabant̄;
Quid plura. Omni genere lapidū preciosoꝝ. & omī
felicitate aurea ⁊ argentea modo inestimabili de-
corabant̄ cleri chori; Alii candelabra. alii turibula ar-
gentea. alii cruces deauratas. alii texta aurea omī la-
pidū p̄ciosoꝝ genere insculpta. alii capsulas plurimoꝝ
scōꝝ reliquiis plenas. alii philacterias. alii uirgas aure-
as ul' eburneas cantorib; aptas. quarū sūmitatē onix

De ceptris seu Bordonib(us)

aut berillus. aut saphir⁹. aut carbunculus. aut marag-

dus. aut ceri preciosi lapides decorabant. manib; feliciter
gestabant; Alii duas mensas argenteas insuperficie deau
ratas. sup plastra argentea sitas. quib; sup ponebantur
plebis deuote cerei ardentes ducebant; Hos sequebant
popli deuoti. heroes scit. satrapes. obtimates. nobiles. co
mites. domestici 7 barbari. festiuis indumentis induti;
Mulierũ uenerabiliũ chori q illos sequebant. cali
gis deauratis. pellib; martirinis. cembelinis. ermenis.
uulpinis. blialis palleis. pellicis grisiis. biris deforis scar
lateis deint uariis. lunulis aureis. munilis. discrimina
lib; armillis. inaurib; pscelidis. murenulis. anulis. gemis.
speculis. zonis aureis. fasciis siricis. teristris. uittis. sindo
nis. comis filo aureo tortis. ceterisq; uestimentor mutato
riis tegebant 7 decorabant;

De tubis S. iacobi capl iiii.

Tradit qd ubicumq; melodia tube mariũ S. ia
cobi. quã pegrini secũ deferre solent. auribus
insonuerit poplor. augmtat in eis deuocio fidei.
procul pelluntur oms insidie inimici; fragor gra
dinũ. pcella turbinũ. impet tempestatũ. tempant in
festa tonitrua. uentor flagla fiunt salubriter ac mo
derate suspensa. prosternunt aerie potestates;

Nunc de corona ... capite beati iacobi ... alphier ... multitudine ... argenteis & aureis ... lapidibus ... cum magno ... susp...

FINIT LIBER TERCI